

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

ΕΡΥΘΡΟΣ + ΣΤΑΥΡΟΣ

ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1954

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

Του, υπό την Ύψηλὴν Προστασίαν τῆς Α.Μ. τοῦ ΒΑΣΙΛΕΩΣ καὶ τὴν ἐπίτιμον Προεδρείαν τῆς Α.Μ. τῆς ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Α'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924—1941

Β'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ 10ον

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1954

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 3

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Μακένζυ Κίγκ 3 (πρώην Λυκαδηττοῦ) ΑΘΗΝΑΙ — Τηλέφ. 613-571

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΑΡΘΡ. 6 Α.Ν. 1092

Διεύθυνσις Περιοδικού: ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Δώρα 8' Ἰστρία 22

Διεύθυνσις Τυπογραφείου: «ΠΥΡΣΟΣ» Α.Ε., Ἱερά Ὁδὸς 61

Τιμὴ Φύλλου Δρχ. 1,50 — Ἑτησία συνδρομὴ ἑσῶτ. Δρχ. 12 (νέαι), ἑξῶτ. 10 σελλίνια ἢ 2 δολλάρια
Συνδρομαὶ καὶ ἀντίτιμον περιοδικοῦ νὰ στέλλωνται μὲ ταχυδρομικὴ ἢ τραπεζικὴ ἐπιταγὴ ἀπὸ σὺν ὁπῶς
«Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν Νεότητος», ὁδὸς Μακένζυ Κίγκ 3, Ἀθήνας

Ἡ Συντακτικὴ ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται περὶ τῆς δημοσιεύσεως ἢ μὴ τῶν ἀποστελλομένων χειρογράφων, τὰ ὁποῖα δημοσιεύονται ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

Μήνυμα Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν	1	Message by H. B. Archbishop of Athens	1
Ἰδιωτ. βίος τῶν Ἀρχ. Ἑλλήνων, Γ. Κουρμούλη	2	Athenian's day by G. Kourmoulis	2
Ἡ πορεία τῶν Μάγων, Μ. Νικολαΐδη	3	Wisemen's march by M. Nicolaidis	3
Ἡ Κυρὰ Σάββαινα, Ε. Φωτιάδου	4	Kyra-Savina by E. Photiades b) Questionnaire	4
β) Ἑρωτηματολόγιο ὑγείας, Σπ. Δοξιάδη	4	on Health by Sp. Doxiades	4
Καὶρός καὶ Κλίμα, Φ. Καραπιτέρη	5	Weather and Climate by Ph. Karapiperis	5
Ἑλεάζαρος, Κ. Παπαπαναγιώτου	6	Eleazar by K. Papapanagiotou	6
Παστέρ	7	Pasteur	7
Τὰ Λιμένα, Ν. Δημητροκάλλη	8	Harbours by N. Demetroallis	8
Ἡ Ναυμαχία τῆς Ἑλλης. Ναυάρχου Δ. Φωκά,		Sea battle of «Helli» by Admirad D. Phocas,	
β) Γλυκεῖά μου Ἑλλάδα (ποίημα) Γ. Ἀθάνᾳ	9—10	b) Sweet Greece by G. Athanas	9—10
Φαρανταῖ	11	M. Farandey	11
Φωτογραφία δράσεως	12—13	Activity in Pictures	12—13
Οἱ Μονιάδες, Π. Γρίσπου. β) Ἡλεκτροπληξία,		Creek Fauna by P. Grispos	
Α. Πράτσικα	14	b) Electric Shock by A. Pratsicas	14
Ὁ Νάρκισσος, Γλ. Πρωτοπαπᾶ	15	Narcissus by Gl. Protopapas	15
Ἔνα πουλάκι τὰ λέει ὅλα, Σ. Κωτσαρίδη	16	A little bird accuses by S. Kotsarides	16
Μυτιλήνη, Π. Καλλονάρου. β) Μυτιλήνη (ποίημα)	17	Mytilene by P. Kalonaros	17
Γ. Στρατήγη	17	b) Mytilene, poem by G. Stratigis	17
Ἀντιφωτιστικὸς ἐμβολιασμός, Ι. Δημοπούλου	18	B.C.G. by J. Demopoulos	18
Ἡ μικρὴ Βασιλοπούλα καὶ οἱ κύκνοι Β.	19	The little princess (tale)	19
Κύπρος, τὸ νησί τῶν Πρωταθλητῶν, Σπ. Αἰλῶ-		Cyprus, the island of champions by Sp. Avlo-	
νίτη. β) Ὕμνος στὴν Κύπρον (ποίημα), Σ.		nites. b) Hymn to Cyprus by S. Skipis	
Σκίπη	20	G.J.R.C. movement	20
Κίνησις Ε.Ε.Σ.Ν.	21	Activity of J.R.C. groups	21
Δράσις ομάδων Ε.Ε.Σ.Ν.	22	Pupils' contribution	22
Μαθητικὴ Συνεργασία	23	Aunt Stavroula's Correspondence	23
Ἡ ἀλληλογραφία τῆς Θεῆς Σταυρούλας	24	Hands clean by An. Vo.	24
Χέρια Καθάρᾳ, Α. Βω.	25	Front cover Holy Family by Greco, inside	25
Ἐξώφυλλο: Ἡ Ἀγία Οἰκογένεια, Γκρέκο.		front Cover: December (poem) by K. Palamas	
Ἐσωτερικὴ ἐξώφυλλο: Δεκέμβρης, Κ. Παλαμᾶ		Back cover: Christmas verses by G. Marcoras	
Ὁπισθόφυλλο: Τὰ Χριστούγεννα, Στίχοι Γ.		Music by A. Panagiotopoulos	
Μαρκοῦ. Μουσικὴ: Ἀλ. Παναγιωτοπούλου.			

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Ἡ Μητερούλα στὸν κόρφο της κοιμίζει
τ' ἀκριβό της τὸ μόνο της παιδί.
Ἐξω, μὲ χιόνι Δεκέμβρης τριγυρίζει
κι αὐτὴ τὸ σφίγγει καὶ σὰ νὰ τραγουδεῖ.
Σιγομιλάει μὲ γέλιο καὶ τρεμούλα,
Ἡ Μητερούλα.

Ἀγίε Νικόλα, πού ξέγναστα κτενίζεις
τ' ἄσπρα Σου γένεια ψηλὰ στὸν Οὐρανό,
καὶ πέφτουν κάτω σωρὸς καὶ μᾶς χιονίζεις,
μὴν τὸ κρυώσεις λυπήσου τ' ὄρφανό,
Λαμπάδα τρέχω σὲ σὲ ν' ἀνάψω κιάλα,
Ἀγίε Νικόλα...

«Νά, ὁ Χριστὸς σου γεννιέται σὲ λιγάκι,
πού ἀγαπάει μικρὸ μου, τὰ παιδιά,
ζεστό σου φέρνει, καινούργιο φουστανάκι
καὶ τὴν εὐχὴ μου πιστὴ σου συνοδεῖ.
Κοιμήσου τώρα καὶ θάρρη στ' ὄνειρό σου
Νά, ὁ Χριστὸς Σου.

«Κι ἀφοῦ μᾶς φύγη, δὲν μᾶς ξεχνᾷ, θ' ἀφήσῃ
στὸν Αἱ-Βασίλη γιὰ σὲ παραγγελιὰ
χίλια παίγνια λαμπρὰ νὰ σοῦ χαρίσῃ
καὶ ζαχαρωτὰ καὶ χάδια καὶ φιλιὰ.
Μὲ τὴ χαρὰ σου ἢ χάρι του θὰ σμίγῃ,
κι ἀφοῦ μᾶς φύγη...»

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν
Κ. Κ. Σπυρίδων.

Μήνυμα
τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
Κ. Κ. Σπυρίδωνος

Πρὸς τοὺς Ἕλληνας Ἐρυθροσταυρίτας
ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων

Ἀνταποκρινόμενοι εἰς ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν μετὰ χαρᾶς, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου ἔτους, ἀπευ-
θυνόμεθα διὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος πρὸς τοὺς
ἀγαπητοὺς Ἕλληνας Ἐρυθροσταυρίτας, οἵτινες ἀποτελοῦν μίαν ὄντως
ἐλπιδοφόρον εἰρηνικὴν παράταξιν τῆς ἑλληνικῆς χριστιανικῆς ἰδέας.

Ὁ Σταυρὸς εἶναι ἡ εἰρηνικὴ σημαία τῆς πίστεως τοῦ Εὐαγγελίου,
ἥτις ἀνευ αἱμάτων ἐνίκησε τὸν κόσμον καὶ ὑπέταξε τοὺς ἀνθρώπους διὰ
τῆς ἀγάπης, ἥτις δεικνύει εἰς ἡμᾶς τὴν εὐγενῆ καταγωγὴν μας καὶ τὸν μεγάλον μας προορισμόν. Ὁ
Σταυρὸς μένει τὸ ἔμβλημα τῆς ἡμερότητος καὶ τῆς ἀλληλεγγύης καὶ ὅταν οἱ ἄνθρωποι ἐλαυνόμενοι ὑπὸ
τοῦ πνεύματος τοῦ ὁλέθρου καταστρέφουν τὴν ζωὴν τῶν καὶ ἐκτεμελιώνουν τὰ ἔργα τῶν.

Ἡ νεότης πράγματι δὲν ἔχει νὰ ἐκλέξῃ προσφύεστερον σύμβολον ἀπὸ τὸν Τίμιον Σταυρόν, ἐν τῷ
ὁποίῳ ὑποτυποῦνται αἱ ἔννοιαι τοῦ καθήκοντος, τοῦ ἀγῶνος, τῆς θυσίας καὶ τῆς νίκης, καταστάσεις καὶ
ἐπιτεύγματα κατ' ἐξοχὴν ἀνήκοντα εἰς τὴν νεανικὴν ἡλικίαν, ἥτις ὁρμᾷ διὰ νὰ κατακτήσῃ τὴν ζωὴν καὶ
διὰ νὰ καλυτερεύσῃ τὴν ὄψιν τοῦ κόσμου. Ὅταν τὸ πνεῦμα τοῦ ὁλέθρου περιέρχεται τὸν κόσμον μὲ τὸν
δαυλὸν τοῦ Ἡροστράτου, οἱ Ἐρυθροσταυρίται περιτρέχουν τὴν γῆν μὲ τὸν Σταυρόν τοῦ Χριστοῦ. Ὁ
Σταυρὸς εἰς τὸ τέλος θὰ νικήσῃ· ἡ ἀγάπη εἶναι ἰσχυρότερα ἀπὸ τὴν κακίαν.

Ἐνθυμείσθε πάντοτε, ἀγαπητοὶ Ἕλληνες Ἐρυθροσταυρίται, ὅτι ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὑπῆρ-
ξε παιδίον καὶ νέος, ὅπως καὶ σεῖς· διῆλθεν ὡς ἄνθρωπος ἐκ τῆς ἡλικίας σας καὶ τὴν ἡγίασεν· ἐκῆρξεν καὶ
ἐκραταιοῦτο πνεύματι. Εὐχόμεθα λοιπὸν καὶ σεῖς νὰ αὐξάνετε εἰς ἡλικίαν καὶ προκοπὴν διὰ τοῦ Ἀγίου
Πνεύματος, νὰ διακρίνεσθε πάντοτε εἰς τὰ εἰρηνικὰ ἔργα τῆς ἀγάπης καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ νὰ εἶναι ἐπάνω
σας, φύλαξ καὶ προστάτης καὶ ὁδηγὸς εἰς τὴν ζωὴν σας.

Κ. Κ. Σπυρίδωνος

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ
ΕΥΧΕΤΑΙ ΕΓΚΑΡΔΙΩΣ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ
ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΓΑΠΗΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΑΣ

ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΚΑΙ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ ΤΟ ΝΕΟΤΗΤΟΝ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΕΤΟΣ ΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΖΩΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ 1.780.85
ΗΜΕΡΟΜ. 16-8-85
36199

Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ, Δ)ντοῦ τῆς Ἑθν. Βιβλιοθήκης

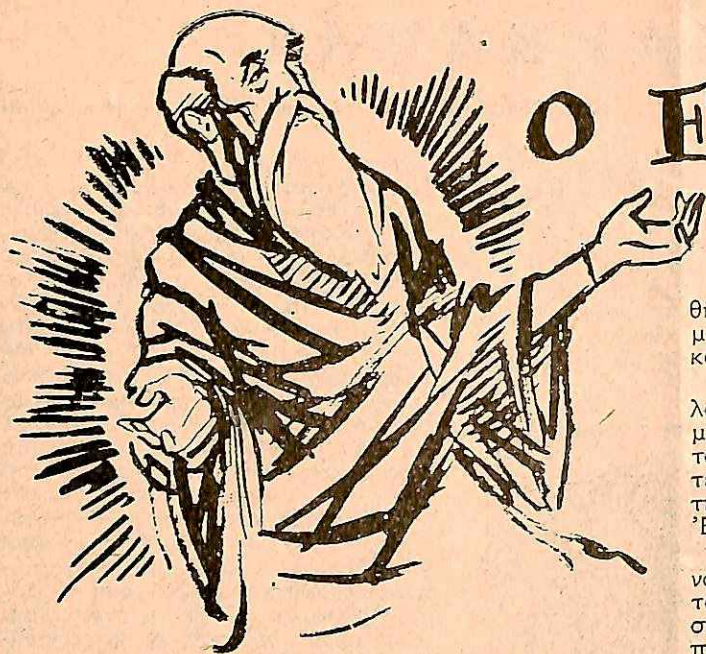
ΦΩΤ. Π. ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗ, Ὑφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

A

★★

★★

(Συνέχεια εἰς σελ. 11)

Ο ΕΛΕΑΖΑΡΟΣ

Κ. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ, Γεν. 'Επιθεωρητοῦ

θής στο Διάταγμα του Βασιλέως και Κυρίου σου.

—Κανέναν άλλον δεν έχω Κύριό μου εκτός από τον Θεό των Πατέρων μου, απάντησε σταθερά ο 'Ελεάζαρος.

—Και τουλάχισ να μιλάς μ' αυτόν τον τρόπο στον αντιπρόσωπο του Βασιλέως σου;

—Βασιλέως μου είναι μόνο ο Θεός του 'Ισραήλ, αυτόν μόνο προσκυνώ και λατρεύω.

—Γέρο άμυαλε, σε διατάσσω μπροστά στον κόσμο να άρνηθής πως είσαι 'Ιουδαίος και να φάς χοιρινό κρέας.

—Μάρτυς μου ο Θεός, Κύριε Βασιλικέ έπίτροπε, πως ποτέ και με όλα τα βασανιστήρια αυτού του κόσμου δεν θα άρνηθώ την 'Εθνικότητά μου κι ούτε θα καταπατήσω την προστάγη της Θρησκείας μου.

—Τότε έτοιμάσου να πεθάνης, γέρο πεισματάρη.

—Για χάρι της πατρίδος μου και της πίστεώς μου είμαι έτοιμος γι' αυτή τη μεγάλη θυσία.

—Αδικα τον παρακαλούσαν οι δικοί του να προσποιηθί πως ύποχωρεί.

Δώσε τόπο στην όργή, του έλεγαν. Γλύτωσε τη ζωή σου, που μάς είναι τόσο πολύτιμη στις κρίσιμες αυτές περιστάσεις και δοκιμασίες της φυλής μας.

Σε ίκετεύουμε να ζήσης για χάρι μας. Για χάρι των δύσμοιρων παιδιών σου.

—Μην επιμένετε, αγαπητά μου παιδιά και καλοί μου φίλοι, τους είπε με συγκίνηση. Δεν ταιριάζει σ' έμένα το βαθύγερρο μελετητή και έρμηνευτή του Νόμου να κηλιδώσω ένα όνομα που το φύλαξα ως τώρα άμόλυντο και καθαρό.

Δεν μπορώ να γίνω κακό παράδειγμα στους νέους της ένδοξης φυλής μας, ώστε να λένε με ντροπή, πως ο σεβαστός γέροντας 'Ελεάζαρος έγινε καταπατητής των νόμων της Θρησκείας του.

Θα βαδίσω με γενναία καρδιά στο θάνατο. Οι άνθρωποι θα τιμωρήσουν το σώμα μου, αλλά ο Δημιουργός έχει δικαίωμα στην ψυχή μου.

Κι αν κοιτάξω να σώσω το τιπο-

τένιο μου κορμί θα χάσω το πιο πολύτιμο, την ψυχή μου. Μη λυπάσθε λοιπόν.

Ο κόσμος παρακολουθούσε με θαυμασμό και ανατριχίλα το Γέρο 'Εβραίο ιερομάρτυρα. Κανείς δεν άνέπνεε. Όλοι προσήχοντο μυστικά. Και αυτός ο Βασιλικός έπίτροπος τον παρακολουθούσε με δέος και συγκίνηση. Μια δέσμη από χρυσές ήλιαχτίδες έφώτιζε το μέτωπο του άσπρομάλλη Γέρου, καθώς βάδιζε στον τόπο των βασανιστηρίων. 'Εμοιαζε με φωτοστέφανο. Τη στιγμή του θανάτου του ο Μέγας εκείνος εύσεβης Νομοδιδάσκαλος, ο άξιος διάδοχος του 'Ισοθέου Μωϋσή φώναζε δυνατά :

—Πεθαίνω εύχαριστημένος με τη σκέψη, πως τα 'Εβραϊόπουλα θα με έχουν για παράδειγμα, ότι θυσιάσα τη ζωή μου χάριν της θρησκείας των πατέρων μας.

Ένας σιγηλός και ξηρός ψίθυρος ακούστηκε από χίλια στόματα νέων και γέρον : ή έπισφραγιστική της υπέροχης τραγικής θυσίας λέξις : Α μ ή ν.

Ο ήλιος έγερνε άργα - άργα προς τη δύση του. Ένας άλλος όμως ιδεατός ήλιος ξεπρόβαλλε : ο ήλιος της Δόξας του 'Ελεάζαρου, που στο αναδιπλωμα των χιλιετηρίδων έμεινε και θα μείνη σάν εύγενικό παράδειγμα υπέροχης θυσίας προς χάριν των ύψηλων 'Ιδεών του.

Ε. Σ. Ν. του Δημ. Σχολ. Μαρίνης, Φλωρίνης αναδασώνουν την περιοχή.
Juniors of Elem. School Marina working for the reafforestation of their district.

ΠΑΣΤΕΡ

1831. Ένώ ή 'Ελλάς μάχεται ακόμα σκληρά για να άποσειση το ζυγό, που την έπέβη επί 400 χρόνια, στην Εύρώπη και στην 'Αμερική καινούργιες έφευρέσεις αρχίζουν ν' αλλάζουν την όψη, που ως τότε είχε ο κόσμος. 'Ακομφες άτμομηχανές, που ανάσαιναν βαρεία έδιωχναν τα άλογα από τους έξοχικούς δρόμους των δύο 'Ηπειρών. Ο τηλεγράφος πλησίαζε να έφευρεθί. Θουμάσια μικροσκοπία είχαν κατασκευασθί, αλλά κανένας άνθρωπος δεν είχε παρουσιασθί για να δείξη στον κόσμο ότι τα μικρόβια, τα πλασματάκια αυτά, που είναι χιλιάδες φορές μικρότερα από τα πιο μικρά αντικείμενα, που μπορεί να διακρίνη το ανθρώπινο μάτι γυμνό, μπορούν να κάνουν μεγάλες, άνεπανόρθωτες καταστροφές, αλλά και μερικά καλά, πιο ώφέλιμα στους ανθρώπους από την άτμομηχανή. Είχαν περάσει διακόσια ολόκληρα χρόνια από την εποχή, που ο Λέβενχουκ τα είχε πρωτοανακαλύψει.

Μια μέρα του 'Οκτωβρίου του 1831, ένα μικρό αγόρι έννιά χρόνων, φεύγει φοβισμένο μακριά από το πλήθος, που ήταν συναγμένο μπροστά στην πόρτα του σιδηρουργείου ενός μικρού χωριού της Γαλλίας. Μέσα από τους τρομαγμένους ψιθύρους του κόσμου μπροστά στην πόρτα, το παιδί αυτό άκουσε το τριζίμο και το τσίρισμα ενός πυρωμένου σιδήρου επάνω σε ανθρώπινη σάρκα κι άμέσως μετά ένα φρικτό βογγητό πόνου. Το θύμα ήταν ο αγρότης Νικόλ. Πριν από λίγο τον είχε δαγκώσει ένας λύκος λυσσασμένος, που είχε όρμησει ούρλιάζοντας και με άφρους στο στόμα, μέσα στους δρόμους του χωριού. Το παιδί, που είχε τρέξει τρομαγμένο, για να μην άκούη τα φρικτά μουγκρητά, ήταν ο Λουδοβίκος Παστέρ, γιυός ενός θυροδεφου του 'Αρμπούα, μιας μικρής πόλεως της Γαλλίας. 'Οκτώ θύματα του λυσσασμένου λύκου, είχαν πεθάνει μέσα σε λίγες μέρες με τη φρικτότερη αγωνία, στο μικρό Γαλλικό χωριό. Το μυαλό του παιδιού γέμισε φρίκη.

—Τί κάνει ένα λύκο να λυσσάζη, πατέρα ; Και γιατί όταν δαγκάση άνθρωπο λυσσάζει κι εκείνος;

Ήταν ή πρώτη, άσυνείδητη τότε, έρώτησις ενός άσχημάτιστου ακόμα έπιστήμονος. 'Αραγε αυτό το γεγονός έκανε τον Λουδοβίκο Παστέρ να άποφασίση όταν μεγάλωσε να κυνηγήη τα μικρόβια της λυσσης ; 'Αραγε αυτή ή έρώτησις να τον κυνηγούσε ύπνουειδήτα και να τον ώθούσε να μαθαίνη, ολόένα να μαθαίνη, ώσπου έφθασε στον θρίαμβο κατά του θανάτου ;

Ός τα είκοσι του χρόνια, ο Παστέρ δεν έδειξε τίποτε το έξαιρετικό. 'Ακολουθούσε τις σπουδές του στο σχολείο του 'Αρμπούα κι από κεί πήγε στο Κολλέγιο μιας κοντινής πόλεως. 'Εκεί εργάσθηκε σκληρά για να γίνη ο πρώτος μαθητής, ως που το κατώρθωσε.

Τα γράμματα του προς τις άδελφές του ήταν σωστά - κηρύγματα.

«Το να θέλη κανείς», έλεγε, είναι μεγάλο πράγμα, γιατί ή Δράσις και ή 'Εργασία ακολουθούν συνήθως τη θέλησι και σχεδόν πάντοτε ή 'Εργασία συνοδεύεται από την 'Επιτυχία. Τα τρία αυτά πράγματα — 'Εργασία, Θέλησις, 'Επιτυχία — γεμίζουν την ανθρώπινη ύπαρξι, — πρέπει να την γεμίζουν».

Όταν τελείωσε τις σπουδές του στο Κολλέγιο ο Παστέρ παρακάλεσε τον πατέρα του να τον στείλη στο Παρίσι να συνεχίση. Η έπιθυμία του ξεπληρώθη και σε λίγο ο Παστέρ ήταν καθισμένος άνάμεσα στους μαθητάς του χημικού Ντυμά. Ένθουσιασθηκε τόσο πολύ με τη Χημεία, ώστε άμέσως άποφάσισε να γίνη χημικός.

Στα είκοσιέξη του χρόνια έκανε μιαν άρκετα σημαντική ανακάλυψι πάνω στα είδη του τρυγικού όξέως.

Θέλοντας να βοηθήση κάποιον φίλο του που έβγαζε ζάχαρι από κοκκινόγούλια, πέρασε νύχτες ολόκληρες άγρυπνος με το μικροσκόπιο στο χέρι, παρακολουθώντας τις ζυμώσεις. Κι είναι άλήθεια τόσο παράξενο, ότι ή πρώτη πραγματική έπαφή του μεγαλύτερου αυτού Νικητού στον πόλεμο κατά των μικροβίων, ήταν με τα μικρόβια αυτά που προκαλούν τις ζυμώσεις. 'Εφθασε έτσι ο Παστέρ στο συμπέρασμα, ότι κάτι περίεργα μικροσκοπικά όντα κάνουν στον κόσμο πράγματα τεραστίας χρησιμότητος - ίσως όμως και επικίνδυνα.

Από τότε ο Παστέρ, έχοντας βρή πια τον δρόμο της ζωής του, με όδηγό τη φλογερή του καρδιά και τη γόνιμη φαντασία του, έπασε με τα μοτρά στη δουλειά. Χωρίς να άπογοητεύεται από τις άποτυχίες του, άπέδειξε τελικά στον έπιστημονικό κόσμο την εποχής του, ότι τα μικρόβια δεν είναι δυνατόν να γεννιούνται από το τίποτε, ότι καμιά ζωή δεν είναι δυνατόν να γεννηθί από το τίποτε».

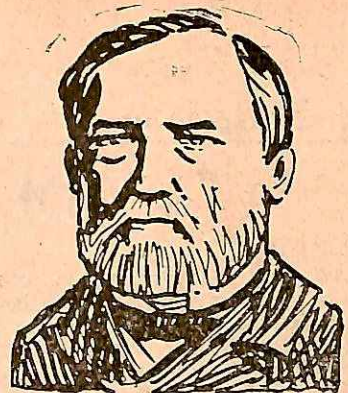
Ήταν τόσο όρμητικός, ώστε καταπιανόταν με πολλές έρευνες συγχρόνως.

Οραματίζονταν ένα καινούργιο κόσμο, όπου οι άνθρωποι θα μπορούσαν να προλαβαίνουν τις θεομηνίες σάν κι αυτές, που προκαλούσε ο κίτρινος πυρετός ή ή μαύρη πανώλης.

Ένας κόσμος ολόκληρος από έπιστήμονας παρακολουθούσε τις μελέτες και τις ανακαλύψεις του κι από παντού τον εύχαριστούσαν για τη χρησιμότητά του.

Οι έπιστήμονες άρχισαν να εφαρμόζουν την θεωρία του σε όλα τα πεδία.

Έτσι ο 'Αγγλος χειρουργός Λίστερ, στο νοσοκομείο του 'Εδιμβούργου, θράζοντας τα χειρουργικά του εργαλεία και κρατώντας τα καθαρά, έπέτυχε την άντηψία κι έπασαν οι μολύνσεις που έστελναν στον άλλο κόσμο τους όκτώ από τους δέκα έγχειριζόμενους. Με το θράσιμο των εργαλείων τα μικρόβια σκοτώνονταν και ο άρρωστος μπορούσε να είναι άσφαλής. Η γέννα έπασσε πια να σημαίνη το θάνατο για τη μη-

Α. Παστέρ

τέρα, όπως συνέβαινε ως τότε σε άμέτρητες περιπτώσεις.

«Το σπουδαιότερο πράγμα δεν είναι να δείξη κανείς ότι τα μικρόβια προξενούν τις άρρώστειες. 'Εκείνο, που χρειάζεται είναι να βρεθί ένας τρόπος που να έμποδίση τα μικρόβια να σκοτώνουν τους ανθρώπους».

Αυτή ήταν ή φράσις, που πρόσφερε μια μέρα ο Παστέρ και που έγινε το σύνθημά του, ή αρχή του. Από τη στιγμή εκείνη τα πειράματα δεν σταματούσαν παρά για λίγες, πολύ λίγες ώρες τη νύχτα.

Μια μέρα, θέλοντας να κάνει μια ένεσι από μικρόβια του άνθρακος σ' ένα ζώο και μη βρίσκοντας ένα καινούργιο ζώο, πήρε ένα παλιό ζώο το οποίο είχε άλλοτε άρρωστήσει από άνθρακα. Με κατάπληξη εξακρίδωσε ότι το ζώο όχι μόνον δεν πέθανε, αλλά ούτε καν άρρώσθηκε. 'Ετσι, τυχαία σχεδόν, ο Παστέρ είχε ανακαλύψει ότι ο όργανισμός για να πολεμήση τα μικρόβια δημιουργεί ένα είδος «άντι—μικρόβια κι ότι αυτά τα καινούργια όπλα διατηρούνται μέσα στο αίμα έτοιμα να έξουδετερώσουν τον παλιό έχθρο, μόλις ξαναμπή στο αίμα. Χωρίς να περιμένη να γενικεύση την ανακάλυψι του με περισσότερα πειράματα, ο Παστέρ τη διαλάλησε σ' όλον τον κόσμο. 'Ανοσία. Το όνειρο της 'Ανθρωπότητος να πολεμήση τις άρρώστειες θα πραγματοποιήταν επί τέλους. Και να σκεφθί κανείς ότι ή 'Ανοσία, μία από τις θριαμβευτικώτερες ανακαλύψεις της 'Επιστήμης, ανακαλύφθηκε σχεδόν τυχαία.

Επίσης τυχαία, από κάτι καλλιέργημένα μικρόβια ξεχασμένα, ο Παστέρ άνεκάλυψε μια μέρα ότι τα μικρόβια με τον καιρό εξημερώνονται, γίνονται όσο πάει λιγώτερο επικίνδυνα. Όταν έβαλε άπ' αυτά τα μικρόβια μέσα στο αίμα των πειραματοζώων του, τα ζώα αυτά άρώσθησαν μέν, αλλά πολύ έλαφρά, κι όταν άργότερα τους έκανε ένεσι με μικρόβια νέα και ένδοξα, που θα ήταν ικανά να σκοτώσουν μέσα σε λίγες ώρες τον πιο γερό ταύρο, τα ζώα δεν άρρωστούσαν ή άδιαθετούσαν μόνον έλαφρά.

Μια μέρα μια άναστατωμένη γυναίκα παρουσιάσθηκε κλαίοντας στο εργαστήριο του φέρνοντας το γιό της 'Ιωσήφ, έννιά χρόνων, κατακοιματισμένο σε δεκατέσσερα μέρη του σώματος του από ένα λυσσασμένο σκυλί, που τον είχε δαγκώσει πριν από δύο μέρες.

Και ο Παστέρ, εκείνο το δειλινό, στις 6 'Ιουλίου 1885 έκανε την πρώτη ένεσι με άδυνατισμένα μικρόβια λυσσης σε (Συνέχεια εις σελ. 18)

ΤΑ ΛΙΜΑΝΙΑ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ

ΝΙΚ. Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ

Ἄφ' ὅτου ὁ ἄνθρωπος κατεσκεύασε τὰ πρῶτα πλοῖα, μετὰ τὰ ὁποῖα μποροῦσε νὰ ταξιδεύῃ ἐπάνω στὴ θάλασσα, ἦταν ἀνάγκη νὰ φροντίσῃ καὶ γιὰ τὴν προστασίαν τῶν πλοίων αὐτῶν, ἰδίως ὅταν δὲν τὰ χρησιμοποιοῦσε.

Ὁ πιὸ ἀπλὸς καὶ εὐκόλος τρόπος προφυλάξεως ἦταν νὰ τραβᾷ τὰ πλοῖα τοῦ ἔξω στὴν ξηρὰ, ὡς ἐκεῖ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΕΙΣ ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ
ΥΓΕΙΑΣ (ἀπὸ σελ. 4).

1. Τὸ συνάχι ὀφείλεται σὲ ἓνα πολὺ μικρὸ μικρόβιο ἀπὸ αὐτὰ ποὺ τὰ λέμε διηθητοὺς ἰοὺς. Παθαίνομε ἐπομένως συνάχι, ὅταν κολλήσωμε αὐτὸ τὸ μικρόβιο ἀπὸ κάποιον ἄλλο, ποὺ ἔχει συνάχι. Αὐτὸ δὲν θὰ πῇ ὅτι εἶναι δυνατόν κάθε φορὰ νὰ βροῦμε ἀπὸ ποῦ τὸ κολλήσαμε. Ἡ ἐπιστὴμὴ δὲν ξέρει ἀκόμη σήμερα καλὰ-καλὰ ἀν' ὑπάρχῃ καμμιὰ σχέσις μεταξὺ τοῦ νὰ ἐκτεθῇ μετὰ τὸ κρῦο καὶ στὴν ὑγρασία καὶ νὰ πάθωμε συνάχι. Εἶναι ἴσως πιθανόν, ἀλλὰ ὄχι βέβαιον ὅτι κάθε κρύωμα ἢ βρέξιμον τὸν χειμῶνα ἐλαττώνει τὴν ἀντίστασιν μᾶς πρὸς τὸν διηθητὸν ἰὸν τοῦ συναχίου.

2. Τὸ μήκος τοῦ ἐντέρου ἐνὸς ἐνηλίκου εἶναι 6 περίπου μέτρα. Τὸ μεγάλο αὐτὸ μήκος εἶναι ἀναγκαῖον γιὰ νὰ εὐρίσκωνται οἱ τροφὲς σὲ ἐπαφὴ μετὰ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐντέρου, ὥστε ἡ πέψις καὶ ἡ ἀπορρόφησις τῶν θρεπτικῶν οὐσιῶν νὰ γίνεται καλυτέρα.

3. Ἡ φυσιολογικὴ θερμοκρασία ἐνὸς ἀτόμου δὲν εἶναι σταθερὰ ἀλλὰ κυμαίνεται μεταξὺ 36—37° ὅταν μετρηθῇ στὴ μασνάλῃ. Εἶναι συνήθως χαμηλότερη τὸ πρωὶ καὶ ὑψηλότερη τὸ ἀπόγευμα. Ὅταν τὸ θερμομετρὸν δείξῃ πάνω ἀπὸ 37° δὲν σημαίνει πάντοτε ὅτι αὐτὸ ὀφείλεται σὲ ἀρρώστειαν. Μπορεῖ ἡ θερμοκρασία νὰ ὑψωθῇ μετὰ ἀπὸ κίνησιν, γυμναστικὴν, τρέξιμον, περίπατον. Πολλοὶ μὴτέρες ἀνησυχοῦν ὀδῶν γιὰτὶ βρίσκουν καμμιὰ φορὰ στὸ παδί τοὺς «δέκατος» δηλ. 37,2, 37,4 κλπ. Ποῖν ἀκόμη ἀρχίσουν νὰ ἀνησυχοῦν πρέπει νὰ μεταήσουν τὴ θερμοκρασίαν κανονικὰ δηλαδὴ νὰ βάλουν τὸ θερμομετρὸν ἀφοῦ προηγουμένως τὸ παιδί καθίσῃ καὶ ξεκουρασθῇ ἐπὶ μισὴν τοὺλάχιστον ὥραν.

4. Ὁ καλύτερος καὶ ἀποτελεσματικώτερος τρόπος νὰ ἀπολυμαίνωμε τὰ χέρια μᾶς εἶναι μετὰ ἄφθονον νερὸ καὶ σαποῦνι. Ἄν μάλιστα τὸ νερὸ εἶναι ζεστὸ τόσο τὸ καλὺτερον. Μία καλὴ σαπουνάδα παρᾶσῦρει μετὰ τὸ ξέπλυμα μακρὰ πολλὰ περισσότερα μικρόβια ἀπὸ ὅσα μποροῦν νὰ σκοτωθοῦν ἀπὸ τὸ βρέξιμον μετὰ οἶνον-πνευμα ἢ ἄλλο ἀντισηπτικὸ φάρμακον.

ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ τὰ φθάσουν καὶ τὰ πιὸ μεγάλα κύματα τῆς θαλάσσης καὶ νὰ τὰ καταστρέψουν. Καὶ αὐτὸ ἐγίνετο, στὴν ἀρχαίαν ἰδίως ἐποχὴ, ὅπως μᾶς πληροφοροῦν ἡ μυθολογία καὶ ἡ ἱστορία.

Ὅταν οἱ Ἕλληνες ἐφθασαν στὴν Τροίαν, ἐσῆσαν πρῶτα τὰ καράβια τοὺς στὴν στεριά καὶ ὕστερα ἐπολιόρκησαν τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Πριάμου. Κατὰ τοὺς περικοὺς πολέμους, ὅταν ὁ ἑλληνικὸς στόλος συνήγαγε τὸν Περσικὸν κοντὰ στὸ ἄκρωτήριον τῆς Μυκάλης, οἱ Πέρσες, ἀφοῦ ἐνίκηθησαν στὴ θάλασσα, ὕστερα ἐτοάβησαν τὰ ὑπόλοιπα πλοῖα τοὺς στὴν ξηρὰ, γιὰ νὰ τὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὴν καταστροφὴν. Οἱ Ἕλληνες ὅμως ἔκαμαν ἀπόδοσιν καὶ ἐκεῖνο ποὺ ἐφοβούντο οἱ Πέρσες δὲν τὸ ἀπέφυγαν, γιὰτὶ οἱ Ἕλληνες τοὺς ἐνίκησαν καὶ στὴν ξηρὰ καὶ ἔκαψαν τὰ πλοῖα τοὺς.

Ὅσο ὅμως ἐτελειοποιεῖτο ἡ ναυπηγικὴ τέχνη καὶ τὰ καράβια ἐγίνοντο μεγαλύτερα, τὸ τράβηγμα τῶν πλοίων στὴν ξηρὰ ἦταν πλέον ὄχι μόνον ἀδύνατον, ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνον. Τότε ὁ ἄνθρωπος ἐσκέφθηκε νὰ προφυλάσῃ μόνιμα τὰ πλοῖα τοῦ σὲ κατάλληλα μέρη, προστατευόμενα ἀπὸ τοὺς ἀνέμους καὶ τὰς τοικυμίας.

Γιὰ τὸ σκοπὸν αὐτὸ ἐδιέλεγε μικροὺς κόλπους, προφυλαγμένους ὅσο γινόνταν περισσότερο, στοὺς ὁποίους θὰ ἦσαν δυνατόν νὰ μπαίνουν τὰ πλοῖα τοῦ μετὰ ὁποιοδήποτε καιροῦ.

Τέτοιοι μικροὶ κόλποι, τέτοιοι ὅρμοι, ἀποτελοῦν τὰ λεγόμενα φυσικὰ λιμάνια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν καὶ στὴν πατρίδα μᾶς πολλὰ : στὴ Μήλον, στὴ Λήμνον, στὸν Πόρο, στὴ Σούδα τῆς Κρήτης, στὴ Λέρο καὶ σὲ πολλὰ ἄλλα μέρη.

Ὅπου ὅμως δὲν ὑπῆρχαν φυσικὰ λιμάνια τί ἔπρεπε νὰ γίνῃ ; Ἐκεῖ ὁ ἄνθρωπος κατεσκεύασε λιμάνια μετὰ τὴν τέχνην τοῦ καὶ ἔτσι ἐγίναν τὰ τεχνητὰ λιμάνια. Γιὰ νὰ προφυλάξῃ δὲ τὸ μέρος ποὺ ἔκρινε κατάλληλον κατασκευάσε κυματοθραύστες καὶ μῶλους, οἱ ὁποῖοι ἐμπόδιζαν τὴν ὁρμὴν τῶν κυμάτων καὶ ἐπροστάτευαν τὰ πλοῖα.

Τεχνητὰ λιμάνια ὄρμισαν νὰ κατασκευάζωνται ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴ. Στὴν Κρήτη σώζονται λείψανα λιμενικῶν ἔργων τῆς ἐποχῆς τοῦ βασιλεῖς τῆς Κνωσοῦ Μίνως, 2000 χρόνια π. Χ. Τὸ ἴδιον καὶ στὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Λιμενικὰ ἔργα εἶχαν κατασκευάσει καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι στὸν Πειραιᾶ, ἐκεῖ ποὺ ὑπάρχουν σήμερα τὸ κεντρικὸν λιμάνι καὶ τὰ μικρά, Πασαλιμάνι καὶ Τουρκολίμανο.

Γιὰ νὰ ἐκτελῇ ὅμως τέλεια τὸν προορισμὸν τοῦ ἑνὸς λιμανίου δὲν εἶναι ἀρκετὸ μόνον τὸ νὰ ἀποτελῇ ἓνα ἀσφαλισμένον καταφύγιον γιὰ τὰ πλοῖα.

Πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ τὴν λεγόμενὴν λιμενικὴν ἐγκαταστάσιν, δηλ. ὅλα τὰ μέσα ποὺ εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ τὴν εὐκόλῃ ἐπιβίβασιν καὶ ἀποβίβασιν τῶν ἐπιβατῶν, γιὰ τὴν φόρτωσιν καὶ ἐκφόρτωσιν τῶν ἐμπορευμάτων, γιὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν πλοίων. Καὶ ἔτσι συμβαίνει πραγματικὰ. Τὰ μεγάλα ἰδίως λιμάνια τοῦ κόσμου ἔχουν σήμερα μεγάλῃ ἑκτάσει, περιλαμβάνουν τέλειες λιμενικὲς ἐγκαταστάσεις μετὰ ἀποβάθρους, προκυμᾶς, γερανοῦς, ἀποθήκας γιὰ τὰ ἐμπορεύματα, δεξαμενὰς γιὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν πλοίων, ἀποθήκας μετὰ κάρβουνου ἢ πετρελαιοῦ γιὰ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν κλπ.

Σιγὰ-σιγὰ καὶ μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πολεμικῶν στόλων, τὰ λιμάνια ἐχωρίστηκαν σὲ κατηγορίας. Ἄλλα εἶναι τὰ ἐμπορικὰ λιμάνια, προωρισμένα σχεδὸν ἀποκλειστικὰ γιὰ τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα, καὶ ἄλλα τὰ πολεμικά, οἱ ναύσταθμοι ὅπως λέγονται ἁπλῶς, ποὺ προορίζονται μόνον γιὰ τὰ πολεμικὰ πλοῖα μίαν χώρας. Στούς ναύσταθμους ἀπαγορεύεται νὰ μπαίνουν τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα, ἀλλὰ καὶ νὰ πλησιάζῃ ὁποιοσδήποτε ξένος χωρὶς ἐιδικὴ ὁδία.

Στὶς χώρας, ποὺ ἔχουν πολλὰ ἀλιευτικὰ πλοῖα, ὑπάρχουν ἰδιαιτέρως λιμάνια γι' αὐτὰ, μετὰ ἐγκαταστάσεις γιὰ τὴν ἐκφόρτωσιν καὶ εἰδικὰ ἐργοστάσια γιὰ τὸ καθαρισμὸν, πλάστωμα καὶ τὴν συσκευασίαν τῶν ψαριῶν σὲ κονσερβὰς. Αὐτὰ εἶναι τὰ ἀλιευτικὰ λιμάνια.

Ἡ σημασία τῶν ἐμπορικῶν λιμανίων γιὰ μιὰ χώρα εἶναι πολὺ μεγάλη, ἰδίως γιὰ τὴν ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξιν τῆς. Ἀλλὰ καὶ μικρότερες περιογὲς ἀναπτύσσονται καλυτέρα, ὅταν ἔνουν κατάλληλα λιμάνια γιὰ τὴν ἐξαγωγὴν καὶ τὴν εἰσαγωγὴν ἐμπορευμάτων.

Παρὰ τὴν σπουδαιότητα, ποὺ ἔχουν τὰ λιμάνια, καμμιὰ φορὰ μπορεῖ νὰ ἀχρηστευθοῦν. Αὐτὸ συμβαίνει ἰδίως μετὰ τὰ λιμάνια, ποὺ βρίσκονται στὰ στόμια ἢ κοντὰ στὶς ἐκβολὰς ποταμῶν. Τὸ λιμάνι κατακλύεται ἀπὸ τὴν λάσπην καὶ τὰ χύματα ποὺ κατεβάξῃ τὸ ποτάμι καὶ τότε εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ βαθύνουν συχνά, μετὰ εἰδικὰ μηχανήματα, ποὺ λέγονται βυθοκόροι ἢ φαγάνες.

Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα ἀποτελεῖ ἡ ἀρχαία Ἐφεσος στὴ Μικρὰ Ἀσίαν, τῆς ὁποίας τὸ λιμάνι κατακλύθηκε ἀπὸ τὴν λάσπην τοῦ ποταμοῦ Καῦστρου καὶ τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας πόλεως βρίσκονται σήμερα σὲ ἀπόστασιν 10 περίπου χιλιομέτρων ἀπὸ τὴν παραλίαν. Μιὰ ἀπόδειξις καὶ αὐτὴ τῶν μεταβολῶν, ποὺ προκαλεῖ στὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς τὸ νερὸ μετὰ τὴν τεράστιαν δύναμιν τοῦ.

Η ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΣ

ΤΟΥ ΠΡΟΞΑΡΟΥ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.Ν. ΝΑΥΑΡΧΟΥ ΦΩΚΑ

Σαράντα δύο χρόνια κλείνουν σήμερον ἀπὸ τὴν 3ην Δεκεμβρίου 1912, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἑλληνικὸς στόλος μετὰ τὴν ναυμαχίαν τῆς Ἑλλης ὕψωνεν εἰς τὸν θαυμασμὸν τοῦ ἔθνους τὴν νεωτέραν ἑλληνικὴν ναυτικὴν δόξαν.

Καθῆκον μᾶς εἶναι ν' ἀνατρέχωμεν κάθε τόσον εἰς τὰς ἐθνικὰς ἱστορίας ἐπετείας. Ἡ ἀναπόλησις ἐνδόξων κατορθωμάτων τὸνώνει τὸ φρόνημα. Κρατεῖ ἀκμαίαν τὴν ἱστορικὴν μνήμην τοῦ ἔθνους. Ἀνδρίζει.

Μετὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἠθέλησα σήμερον, ἐπέτειον τῆς ναυμαχίας τῆς Ἑλλης, νὰ ἱστορήσω εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς μου νέους Ἑρυθροσταυρίτας τὴν λαμπρὰν ἐκείνην ναυτικὴν νίκην, ποὺ τραγοῦδον ἀκόμα τὰ ἑλληνικὰ κύματα.

Ὅπως εἶναι γνωστὸν εἰς τὰς 5 Ὀκτωβρίου τοῦ 1912 ἐκηρύσσεται ὁ Α' Βαλκανικὸς πόλεμος, μετὰ σκοπὸν τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Χριστιανῶν, ποὺ ἐδούλευαν ὑπὸ τὸν τουρκικὸν ζυγόν. Ἡ Ἑλλὰς ἦτο ἡ μόνη ἀπὸ τοὺς Βαλκανικοὺς συμμάχους, ποὺ διέθετε πολεμικὸν ναυτικόν, ἱκανὸν ν' ἀντιμετωπίσῃ τὸν ἰσχυρὸν Τουρκικὸν στόλον τῆς ἐποχῆς. Ἄν ὁ

ἑλληνικὸς στόλος ἐπετύγχανε νὰ νικήσῃ τὸν ἀντίπαλον θὰ ἐξοφάλλετο τὸν ἐφοδιασμὸν τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, θὰ διέκοπτε τὰς θαλασσίας συγκοινωνίας τοῦ ἐχθροῦ, θὰ ἠμποδίζε τὴν μεταφορὰν στρατευμάτων τοῦ ἀπὸ τὴν Ἀσίαν εἰς τὴν Εὐρώπην. Θὰ ἦτο ὁ ἀποτελεσματικὸς καὶ παμμένιστος παράγων τῆς συμμαχικῆς νίκης. Ἀντιθέτως, ἦτα τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου θὰ εἶχε καταστροφικὰ ἀποτελέσματα διὰ τὸν ἄγωνα. Δι' αὐτὸ μετὰ πολλὴν περίσκεψιν καὶ ὄχι χωρὶς ἀμφιβολίας, ἐμελετῶντο κατὰ τὰς παραμονὰς τοῦ πολέμου αἱ πιθανότητες τῆς ἐπιτυχίας, διότι ὕστερον πρᾶγματι ὁ ἑλληνικὸς στόλος τοῦ ἀντιπάλου ἀπὸ ἀπόψεως καὶ ἀριθμοῦ πλοίων καὶ πυροβολικοῦ. Ὑπερεῖχεν ὅμως ἀναμφισβήτητα εἰς ἐκλεκτὴν ποιότητα προσωπικοῦ. Καὶ εἰς τὴν ὑπεροχὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ἐβασίσθη ὁ ναύαρχος Κουντουριώτης, ὅταν, ἀψηφὼν τοὺς συγκριτικοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν γραφείων ἀνελάμβανε τὴν Ἀρχηγίαν τοῦ στόλου μετὰ τὴν ρωμαλεῶν αἰσιοδοξίαν ὅτι θὰ τὸν οδηγούσε εἰς τὴν νίκην. Μετέδιδε τὴν φλογερὰν τοῦ πίστιν ὁ Ναύαρχος καὶ εἰς τὸν Πρωθυπουργὸν τῆς Ἑλλάδος, τὸν

Ἐλευθέριον Βενιζέλον καὶ εἰς τὴν χώραν ὁλόκληρον, ποὺ, μετὰ ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ ναυτικόν τῆς, τὸ καυτεῦδανε πρὸς τὴν δόξαν τὸ μεσημέρι τῆς 5ης 8βρίου 1912 ἀπὸ τὴν γαλανὴν ἀγκάλῃν τοῦ Φαλήρου.

Τὸ ἐπιθετικὸν πνεῦμα τοῦ Ναυάρχου Κουντουριώτη καὶ ἡ φωτεινὴ στρατηγικὴ τοῦ σκέψις ἐξεδηλώθησαν εὐθὺς ἀμέσως. Τὴν ἐπομένην ἀκριβῶς τοῦ ἀπόπλου τοῦ ἀπὸ τὸ Φάληρον ὁ ἑλληνικὸς Στόλος κατελάμβανε τὴν Τουρκοκρατοῦμένην Λήμνον καὶ ἐγκαθίστα ἐκεῖ τὸ λαμπρὸν τοῦ ὁρμητηρίου. Ἀπ' ἐκεῖ, πλησιέστατα ἀπὸ τὰ Δαρδανέλλια, τὴν θάσιν τοῦ Τουρκικοῦ στόλου, τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα στέκουν ἀγρυπνοὶ φρουροὶ ἔτοιμοι ν' ἀντιμετωπίσουν τὸν ἀντίπαλον μόλις θὰ ἐτόλμα νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὰ ἀπόρητα στενά. Μετὰ τὸν τρόπον αὐτὸν κυριαρχεῖ εἰς τὸ Αἰγαῖον ὁ ἑλληνικὸς στόλος, ἐξασφαλίζει τὰς θαλασσίας συγκοινωνίας, καταλαμβάνει τὴν μίαν κατόπιν τῆς ἄλλης τὴν Ἰμβρὸν, τὴν Τένεδον, τὴν Σαμοθράκην, τὴν Θάσον, τὴν Μυτιλήνην, τὴν Χίον καὶ χαρίζει τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν λαμπρὰν αὐτὴν πλειάδα τῶν ἑλληνικῶν νήσων.

Ἐν τῷ μεταξύ εἶχαν περάσει δύο

Ο «ΑΒΕΡΩ»

μήνες από την κήρυξιν του πολέμου. Καί, ενώ ο Έλληνικός στρατός, υπό την Αρχηγίαν του Διαδόχου Κωνσταντίνου επέτα από νίκης εις νίκην και από θριάμβου εις θρίαμβον, οι Έλληνες ναύται εξήλευσαν και έδυσφόρουν, που δεν είχαν και αυτοί την ευκαιρίαν ν' αναμετρηθούν με τον αντίπαλον στόλον. Όλον αυτό το δίμηνον τα Τουρκικά πλοία έμειναν άθέατα και κλεισμένα εις το όχυρόν τους όρμητήριο. Έφθασεν όμως ή ώρα να πραγματοποιηθή ό θερμός πόθος του Έλληνικού ναυτικού.

Ανέτελλεν ή 3η Δεκεμβρίου. Γαλήνιον ήτο το αλησμόνητον εκείνο πρωί. Χαρά Θεού. Θαύμα ελληνικής ήμέρας. Ο Έλληνικός στόλος, εις την άκάματον σειράν των περιπολιών του έξω από το όρμητήριο του έχθρου, εύρίσκετο και πάλιν έν πλώ. Είχε κάμψει την θορείαν άκραν της Ίμβρου και έπλεε προς το άκρωτήριο ΕΛΛΗ της εισόδου των Δαρδανελλίων, όταν κατά τας 8 π. μ. πυκνοί καπνοί πλοίων εις την εισοδον των στενών έκίνησαν την προσοχήν. Ήτο ο Τουρκικός στόλος, που, υπό την πίεσιν της κοινής γνώμης, είχε τέλος άποφασίσει να αναλάβη δράσιν και να έξέλθη από τα στενά. Ρίγος χαράς διέδραμε τα ελληνικά πληρώματα εις την όψιν του έχθρου. Φλέγουν αι καρδιάς όλων.

Ο ναύαρχος Κουντουριώτης, με τον σταυρόν του Παναγιου Τάφου εις το στήθος, ύπέροχος χριστιανός πολεμιστής, από την γέφυραν της ναυαρχίδος του, του ΑΒΕΡΩΦ, δίδει προς έκπομπήν το ιστορικόν σήμα της ναυμαχίας της Έλλης: «Με την δοθήεια του Θεού και τας εύχας του Βασιλέως μας πλέω μεθ' όρμης άκαθέκτου και με την πεποίθησιν εις την νίκην εναντίον του έχθρου του Γένους».

Τό σήμα αυτό, θαυμαστή έκφρασις της ρωμαλέας θελήσεως του ναυάρχου, παρώρμησεν ώσαν Σαλαμίνιος παιάν την άκατάλυτον ελληνικήν ναυτικήν άρετήν.

Με φρενίτιδα ένθουσιασμού το ήκουσαν οι Έλληνες ναύται, και έτρεξαν πανευτυχείς και ζωηροί και θαρραλέοι εις τας θέσεις της μάχης. Ο Τουρκικός στόλος είχε έν τω μεταξύ σχηματίσει την παράταξιν του. Τα τέσσαρα θωρηκτά του Β α ρ θ α ρ ό σ α ς, Τ ο υ ρ γ ο ύ τ, Μ ε σ ι ο υ δ ι έ και Α σ ά ρ — Τ ε σ ι κ έπλεαν προς βορράν αλλά πλησίον της άκτής και των πυροβολείων της Έλλης δια να εύρίσκωνται υπό την προστασίαν των. Το καταδρομικόν Μετ ζ η τ ι έ με τα Τουρκικά αντιτοπιλλικά έτηρούντο έξω της εισόδου των στενών. Ο Έλληνικός στόλος άφ' έτέρου με επί κεφαλής τον

Α β έ ρ ω φ, ακολουθούμενον από τα παλαιά μικρά θωρηκτά Σ π έ τ σ α ι, Υ δ ρ α, Ψ α ρ ά και εις άπόστασιν από τα άνιχνευτικά Λ έ ω ν, Π ά ν θ η ρ, Α ε τ ό ς και Ι έ ρ α ξ έλαθε πορείαν παράλληλον προς τον έχθρόν και την 9.25 π.μ. άντήχησεν ή πρώτη βολή. Η ναυμαχία ήρχισε. Πύριναι ρομφαίαι αι ελληνικαί πρώραι έσχιζαν τα γαλήνια νερά και έσπευδαν προς την νίκην, ένω άκράτητος ήτο ό ένθουσιασμός των Έλληνικών πληρωμάτων. Οι ναύται έπυροβόλουν ζητωκραυγάζοντες, και από τα έγκατα των πυριταποθηκών έφθαναν έως τα πυροβολεία οι ήχοι του τροπαρίου του Αγίου Νικολάου, το προσάτο των θαλασσινών. Το πύρ ήτο πυκνόν έκ μέρους και των δύο αντιπάλων όχι όμως και άποφασιστικόν. Ο ναύαρχος Κουντουριώτης ήσθάνθη τότε να περυνάζη έντός του όλου του το πολεμικόν μένος, όλη του ή όρμη και ή γενναϊότης. «Είδα εκείνη την ώρα—μου διηγείτο κατόπιν—είδα σαν δράμα άπάνω στούς δυο κάβους των στενών τον Μισούλη και τον πάππο μου, που μου καναν νόημα και με καλούσαν. Καί ώρμησε τότε άκάθεκτος ο Ναύαρχος. Σύμφωνα με τας οδηγίας μάχης, που από καιρού είχαν έκδοσει, διέταξε ν' αναπτύξη ο Α β έ ρ ω φ την μεγαλυτέραν του ταχύτητα. Αφήνει όπίσω του τα παλαιά θωρηκτά, που ήρωϊκάτατα έξηκολούθουν την μάχην, αλλά των όποιων ή μικρά ταχύτης δεν επέτρεπε να τον ακολουθήσουν και σπευδει γεμάτος όρμην και μένος με την ναυαρχίδα του δια να υπερφαλαγγίση τον έχθρόν.

Προχωρεί μέσα εις χάλαζαν θλημάτων, που έξακοντίζουν έναντίον του και ο έχθρικός στόλος, αλλά και τα πυροβολεία της ξηράς. Προχωρεί μέσα εις τούς άφρούς, τούς καπνούς και τας φλόγας άπότητος και άκάθεκτος ή Έλληνική ναυαρχίς. Η ψυχή και ο νοός του ναυάρχου είχαν ένσωματωθή εις το ένδοξόν πλοίον και το παρουσίασαν την αλησμόνητον εκείνην ώραν έμψυχον ήρωϊκήν ύπαρξιν, θα-

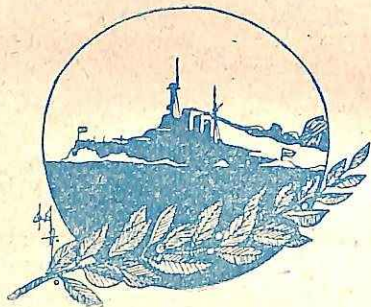
λασσινόν Διγενήν, όρμώντα εις λάμψεις άστραπών προς τον θάνατον και την δόξαν. Με τον όρμητικόν του αυτόν έπίπλουν ο Α β έ ρ ω φ, πύρινον μετέωρον, πλησιάζει εις έγγυτάτην άπόστασιν τα έχθρικά πλοία. Τα κεραυνοβολεί με τα πυροβόλα του, τα τρομάζει με το θάρρος του, τα καταπλήσσει με την όρμην του. Υπό την άκατανίκητον έπίδρασιν της έπικής αυτής έφορμήσεως ραγδαίον είνε το άποτέλεσμα: Ο Τουρκικός στόλος κάμπτεται, σκορπίζεται, έγκαταλείπει τον άγώνα και με σοβαράς ζημίας φεύγει προς τα στενά, προς το άσφαλές του όρμητηρίου.

Η νίκη έστεφάνωσε τον Έλληνικόν στόλον και ή ναυμαχία της Έλλης, χαρά της ιστορίας, έδραίσωσεν άσφαλώς την νικηφόρον έπιτυχίαν του Έλληνικού, αλλά και του συμμαχικού άγώνος.

Αιώνια τιμή και αιωνία δόξα! Το Έλληνικόν ναυτικόν, οι Έλληνες γενικώτερα ήμπορούν και πρέπει να υπερηφανεύωνται διά το τρόποιον της Έλλης. Όσοι έξήσασμεν την θαυμασίαν εκείνην ώραν θα την αναπολούμεν μέχρι της τελευταίας μας πνοής ώσαν χαρούμενον όνειρον νεότητος και άλκης. Αί νέαι γενεαί των Έλλήνων δς μεταλαμβάνουν από την ένδοξον αυτήν σελίδα της ναυτικής μας ιστορίας παραδείγματα άνδρείας και θάρρους.

3 Δεκεμβρίου 1954

Αντισύαρχος ΔΗΜ. Γ. ΦΩΚΑΣ

Γ. ΑΘΑΝΑ

ΓΛΥΚΕΙΑ ΜΟΥ ΕΛΛΑΔΑ

“Αρματ’ άν σου λείπουν και κανόνια σου περσεύει ή πίστη κι ή καρδιά. Τρεις χιλιάδες ένδοξα όλα χρόνια τη χρυσή σου αγιάζουν Λευτεριά.

Με τ’ άστραφτερό σου όπλίσιου δίκιο, χτύπησε τη βία θαρρετή! Κάλλιο νάχεις θάνατον άντρίκειο παρά νάζεις δίχως άρετή.

Μά, γλυκειά μου Έλλάδα δέν πεθαίνεις, όπως δέν άπέθανες ποτέ!

Ζείς αιώνια κι όλους ανασταίνεις όταν ξαναλές: «Μολών λαβέ!»

ΣΑΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Μ. ΦΑΡΑΝΤΑΙΥ

— Διάβαζε, παιδί μου, ό,τι σου άρέσει. Δεν θα γίνης κακός βιβλιοδέτης, άν ξέρης και το περιεχόμενο των βιβλίων, που σου δίνω να βιβλιοδετήσεις.

Τα ένθαρρυντικά αυτά λόγια έίπε ένας άγαθος βιβλιοδέτης σε ένα παιδάκι δεκατριών έτών, που είχε προσλάβει στην ύπηρεσία του για να κάνει τα θελήματα του μαγαζιού και να μαθαίνη την τέχνη. Η έπιμέλεια και ή εύγένεια του παιδιού είχαν κατακτήσει την καρδιά του προισταμένου του.

Ο μικρός αυτός ήταν ένα από τα τέσσαρα παιδιά ενός πτωχού σιδηρουργού. Η οικογένεια κατοικούσε στο άνώγειο ενός δημοσίου σταύλου. Πρέπει να όμολογήσωμε πως δεν ήταν αξιοζήλευτο το ξεκίνημα αυτό προς τη ζωή για τον Μιχαήλ Φαρανταϊύ. Καί όμως αυτό το παιδί έγινε διάσημος φυσικός και χημικός και ό θεμελιωτής της ηλεκτρικής έπιστήμης. Γενικώς θεωρείται ένας από τους θαυτέρους στοχαστάς των αίωνων και ό μεγαλύτερος έπιστήμων της εποχής του. Φυσικά πολλά χρόνια δεν έπήγε στο σχολείο και μάλιστα μερικοί ίσχυρίζονται πως δεν έφοίτησε καθόλου. Όπωςδήποτε λίγα γράμματα έμαθε μέχρι των δεκατριών έτών, που αναγκάστηκε να έρ-

ΚΑΙΡΟΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑ

(Συνέχεια από σελ. 5)

ως «Βροντολόγια» και γραμμένα ίσως από τους μοναχούς, μας δίδουν περισσότερο τις λαϊκές προλήψεις του λαού παρά κάποιες μελέτες του καιρού και του κλίματος της χώρας μας.

Τα μαύρα χρόνια της σκλαβιάς και τα πρώτα μετά την άπελευθέρωσί μας άπ' τον Τουρκικό ζυγό, πολύ λίγες μετεωρολογικές παρατηρήσεις μας έδωσαν, καμωμένες από Έλληνες και κυρίως ξένους περιηγητάς. Ειδικώτερα για τας Αθήνας, οι παρατηρήσεις αυτές συνεχίσθηκαν συστηματικώτερα κατά την περίοδο 1858—1890.

Όπως δήποτε το έτος 1890 άποτελεί σταθμό στην εξέλιξι της Μετεωρολογίας στην Έλλάδα, άφ' ου τότε αναδιοργανώθηκε το Άστεροσκοπείο μας με τον πλούσιον εξοπλισμόν του σε μετεωρολογικά και άστρονομικά όργανα και με τούς ένδεδειγμένους και άφοσιωμένους έπιστήμονας. Από την εποχή αυτή και μέχρι σήμερα ή Μετεωρολογία ακολουθήσε στην Έλλάδα ένα λαμπρό δρόμο έτσι που να μπορή δίκαια να κρατά ή έξέχουσα και λαμπρή θέση στην Παγκόσμια Έπιστημονική Κονίστρα.

Φ. ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗΣ

γασθή για να κερδίξη το ψωμί του. Τα πανεπιστήμια της Όξφόρδης δεν τα είχε ιδει ποτέ με τα ματια του ως την ήμερα που έπήγε εκεί για να διδάξη τούς καθηγητάς των Πανεπιστημίων αυτών!

Άξίζει να άκουσωμε την ιστορία, που μοιάζει σαν παραμύθι και που διδάσκει τι μπορεί να κατορθώση ό άνθρωπος, όταν έχει θέλησι, ύπομονη και έπιμονη.

Ο μικρός φιλαναγνώστης Μιχαήλ Φαρανταϊύ, εκεί όπου διαβάσε τα βιβλία, που βιβλιοδετούσε, καποτε βρήκε σε μια έγκυκλοπαίδεια ένα άρθρο για τον ήλεκτρισμό. Ούτε ήξερε τίποτε ως τη στιγμή εκείνη για ήλεκτρισμό ούτε και το άρθρο μπορούσε να τον διδάξη πολλά πράγματα για το θέμα αυτό. Δέν θα μου χρειασθή πολυς κόπος, έσκέφθη ο Φαρανταϊύ, να μάθω ό,τι είναι γνωστό για το παράξενο αυτό πράγμα, που λέγεται ήλεκτρισμός, άφου λίγα πράγματα είναι γνωστά έπάνω σ' αυτό το θέμα. Έπτά χρόνια δούλεψε ως βιβλιοδέτης. Κάποτε του έπεσε στα χέρια ένα αντίτυπο ενός βιβλίου «Πειράματα Χημείας». Το κατεβρόχθισε. Με τις μικρές του οικονομίες αγόρασε λίγες φθηνές και άπλές συσκευές και άρχισε πειράματα, που άκούσαν το πνεύμα του και ανέπτυσαν την τεχνική του. Έξουσε σε ένα δωματάκι στο σπίτι του βιβλιοδέτη. Εκεί τις νύχτες έκανε τα πειράματά του και μια καλόκαρδη μαγειρίσα του έδινε τα υλικά από το κέλλαρι.

Στα είκοσιένα του χρόνια του χάρισαν ένα δώρο, που άξισε όσο όλο το χρυσάφι του κόσμου. Κάποιος πελάτης του μαγαζιού του έδωσε ένα εισιτήριο για μια σειρά διαλέξεων του Σέρ Χάμφρυ Νταϊβ, που ήταν ο μεγαλύτερος χημικός του καιρού του. Το άκροατήριο έδλεπε να παρακολουθή τις διαλέξεις εκείνες ένας ισχνός και άχρός νεανίας με μεγάλα έξυπνα μάτια. Κρατούσε σημειώσεις και τις έκανε ένα εικονογραφημένο βιβλίο. Τη στιγμή εκείνη ένίκησε τη μοίρα του. Έγραψε μια έπιστολή στον Σέρ Χάμφρυ Νταϊβ, του έστειλε το βιβλίο του ως «δείγμα της σοβαρότητάς του» και ζήτησε μια δουλειά να μαθητεύση σε έπιστημονικό εργαστήριο. Ο Νταϊβ θέλησε να τον ιδή, έξέτιμήσε τον νέον και του έδωσε μια θέση βοηθού στο εργαστήριο του Βασιλικού Ίνστιτούτου με μισθό 25 σελλίνα την έβδομάδα. Ο κόσμος, που σήμερα κάθεται και διαβάσει με ήλεκτρικά φώς, που κυκλοφορεί σε ήλεκτρικά τραίνα και που ζεσταίνεται ήμπρός σε ήλεκτρικές θερμάστρες, χρωστάει χάρι στον Χάμφρυ Νταϊβ, που πήρε αυτή την άπόφασι και έδωσε στον Μιχαήλ Φαρανταϊύ την ευκαιρία ν' άφήση το βιβλιοδέτειο. Μαζί του έκανε ένα ταξίδι στην Εύρώπη, που τον άκλούε-θησε ως γραφεύς, όπως φανταζόταν, αλλά μάλλον ως υπρέτης του Νταϊβ και της συζύγου του, μιας υπερήφανης και άνόητης γυναίκας, ή όποια φαίνεται πως πολύ έπικρα-

Μ. Φαρανταϊύ

νε με την δαζονική συμπεριφορά της τον Φαρανταϊύ.

Στα είκοσιπέντε του χρόνια έγραψε το πρώτο έπιστημονικό άρθρο του. Στα είκοσιενέα έκαμε τη μεγάλη άνακάλυψι του έπάνω στο φαινόμενο της ήλεκτρομαγνητικής έπαγωγής, που στηρίζεται ή σημερινή ήλεκτρολογία και ήλεκτρομηχανική. Στα τριαντα χρόνια του ένυμφευθή ένα άπλοϊκό κορίτσι, που καθόταν στο διπλανό στασίδι του μικρού ναού όπου έκκλησιαζόταν τακτικά. Έζησε μαζί της 46 χρόνια ευτυχισμένα και καμμία Κυριακή ο σοφος αυτός έπιστήμων και ή γυναίκα του δεν έλειψαν από την έκκλησία τους. Ο Φαρανταϊύ υπήρξε σ' όλη τη ζωή του ευλαβής Χριστιανός.

Στα τριανταδύο χρόνια του έθεωρείτο ένας από τους ήγέτας της παγκοσμίου έπιστήμης. Έγινε μέλος της Βασιλικής Έταιρείας και διευθυντής του Βασιλικού Ίνστιτούτου, εκεί που άρχισε το σταδίό του με 25 σελλίνα την έβδομάδα. Μπορούσε να γίνη άμπλουτος προσφέρων υπηρεσίας ως χημικός που του έζητούντο. Άλλά αυτός και ή γυναίκα του συνεζήτησαν την ύπόθεσι και πήραν την άπόφασι πως δεν είχαν καιρό διαθέσιμους να ζήσουν ως πλούσιοι. Ως άνθρωπος ήταν τόσο εύγενής, ώστε τα μικρά παιδιά μαζεύονταν τριγύρω του όπου πήγαινε, αλλά και τόσο δυνατός, ώστε ανάγκασε κάποτε τον πανίσχυρο πρωθυπουργό της Μεγάλης Βρετανίας Λόρδον Μέλμπουρν να του ζητήσει συγγνώμη.

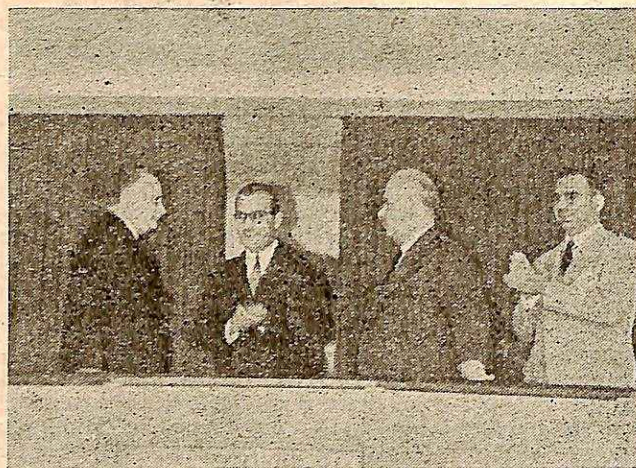
Ο Φαρανταϊύ και ή γυναίκα του πέρασαν τα τελευταία χρόνια τους σε μια άγροικία, που τούς παρέχώρησε ή Βασίλισσα Βικτωρία. Εκεί καθόταν και έλεγε μαγικές έπιστημονικές ιστορίες στα παιδάκια, που τα έπαιρνε στα γόνατά του, και στους σοφώτερους έπιστήμονας, που πήγαιναν από όλα τα μέρη της γής να ιδούν τον μεγάλο Διδάσκαλο.

Ενας από τούς βιογράφους του φαντάσθηκε πως τότε σε κάποια ήσυχη γωνιά του Ούρανού βρίσκεται μια μικρή συντροφιά συγγενικών πνευματικών ανθρώπων και συζητούν για τούς νόμους του Σύμπαντος. Εκεί είναι ο Νεύτων, ο Φραγκλίνος, ο Δαρβίνος, ο Ουάλλας, ο Χάξλεϋ και ο Παστέρ. Καί στη μέση ο Φαρανταϊύ με το φωτεινό πρόσωπο τούς διηγείται πως έξηγούνται στα παιδάκια τα έπιστημονικά γεγονότα.

Έρανιστής.

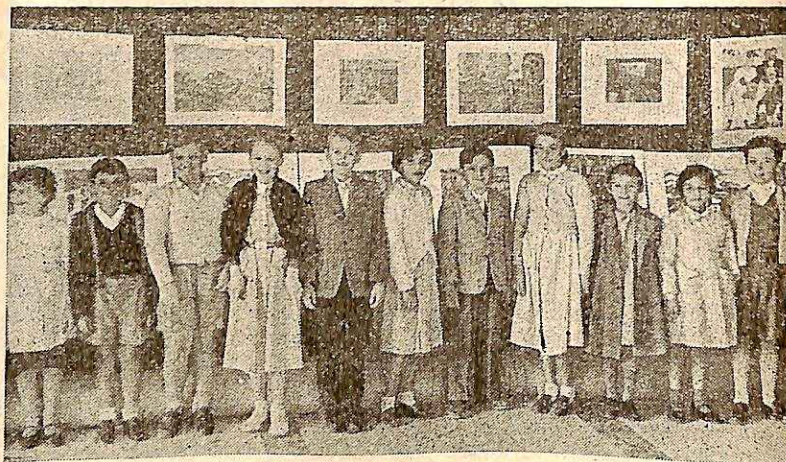
ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.Ν.

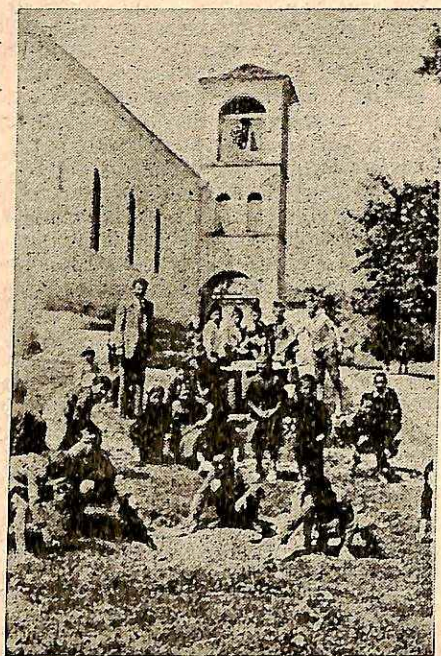
(α)

From the exhibition of paintings of the American Junior Red Cross held at the Model Lyceum Athens Psychico, Admiral D. Phocas, President G.J.R.C. explained to the pupils the aims and the work of the Junior Red Cross. In the photo from left to right Admiral Phocas, President G.J.R.C., Mr. Moraites, director of the Lyceum, Mr. Chr. Papadopoulos, Secretary General G.J.R.C. and Mr. Tsouris co-director of the Lyceum. In photo (b) pupils at the exhibition.

Είς τὴν ἑκθεσὶν Πινάκων Σχολικῆς τέχνης τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ε. Σ.Ν. ὁργανωθεῖσαν εἰς τὸ ἐν Ψυχικῷ «Πρότυπον Λύκειον Ἀθηνῶν», ὁ Ναύαρχος κ. Δ. Φωκάς, Πρόεδρος τῆς Ἑφορίας ΕΕΣΝ, ἀνέπτυξε εἰς τοὺς μαθητὰς τοὺς σκοποὺς καὶ τὸ ἔργον τοῦ ΕΕΣΝ. Εἰς τὰς φωτογραφίας (α) ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ ὁ Ναύαρχος κ. Δ. Φωκάς μετὰ τὴν ὁμιλίαν του, ὁ Δ/ντὴς τοῦ Λυκείου κ. Δ. Μωραΐτης, ὁ Γεν. Γραμματεὺς ΕΕΣΝ κ. Χρ. Παπαδόπουλος καὶ ὁ συνδιευθυντὴς τοῦ Λυκείου κ. Τσοῦρης καὶ εἰς τὴν φωτ. (β) μαθηταὶ τῆς Σχολῆς

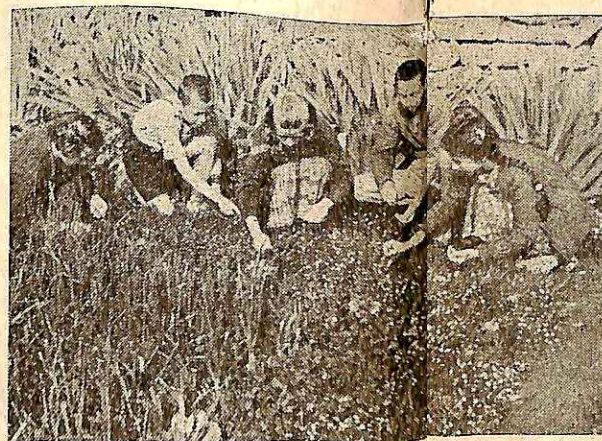
(β)

ΕΣΝ μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολ. Χρυσανγῆς Κοζάνης καθαρίζουν κοινωτικὸν χώρον.
Juniors of Elem. School Chrysavghi cleaning the church and village square

ΕΣΝ τῆς Στ' τάξεως τοῦ Α' Δημ. Σχολ. Θεσσαλονίκης Γ' περιφερείας εἰς τὸν σχολικὸν κήπον.
Juniors 6th grade, 1st Elem. School, 3rd District Salonica in their School garden

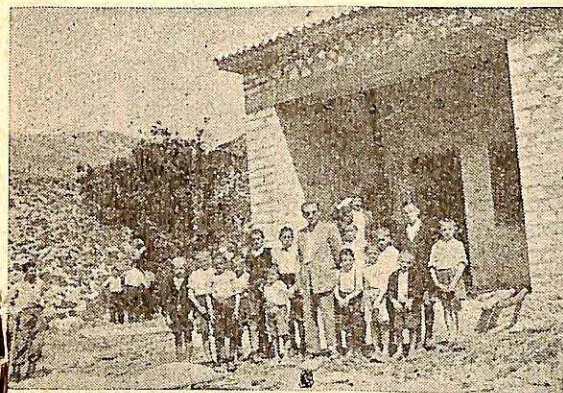
ΕΣΝ μαθηταὶ Α' Δημ. Σχολ. Νεστορίου συλλέγουν χαμομήλι ἀπὸ τὸν Σχολ. κήπον διὰ τὰ Νοσοκομεῖα.
Juniors of 1st Elem. School Nestorion picking up chamomile for the hospitals

ΕΣΝ μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολ. Πλακωτῆς Θεσπρωτίας καθαρίζουν τὴν αὐλὴν τοῦ Σχολείου.
Juniors of Elem. School Plakoti cleaning their playground

ΕΣΝ μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολ. Ἀνω Σκαφιδωτῆς Πρεβέζης πρὸ τοῦ νέου Διδακτηρίου τῶν διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ὁποῖου προσέφεραν προσωπικὴν ἐργασίαν.

Juniors of Elem. School of Ano Scafithoti in front of their school building for the erection of which they worked much

ΕΣΝ μαθηταὶ τῆς ἰδιωτικῆς Σχολῆς Χαραλαμποπούλου, (Ε' Περιφερ. Ἀθηνῶν) με δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολεῖον Μαχαιράδου, Ζακύνθου.

Juniors of private School Charalampopoulos with parcels for the Elem. school Maheradon, Zante

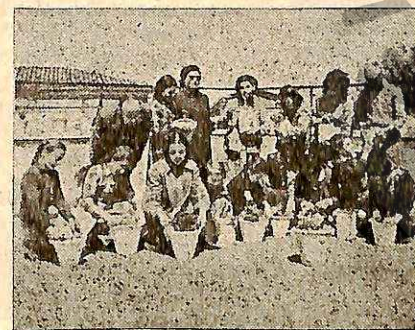
ΕΣΝ μαθηταὶ τοῦ 5ου Δημ. Σχολ. Δ' Περιφερείας Θεσσαλονίκης φυτεύουν δένδρα εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Σχολείου.
Juniors of 5th Elem. School Salonica planting trees

ΕΣΝ μαθηταὶ τοῦ Δημ. Σχολ. Τριστένου Ζαγορίου εἰς τὸν Σχολικὸν κήπον.
Juniors of Elem. School Tristenon in their school garden

ΕΣΝ μαθήτριαι τοῦ Β' Δημ. Σχ. Λευκάδος καλλιεργοῦν ἄνθη σέ γλάστρες.
Junior girls of 2nd Elem. School Leucas cultivating flowers

ΟΙ ΜΟΝΙΑΔΕΣ

Το έλαφι — το αγριόγιδρο — το αγριογούρουνο — ο λύκος

ΠΑΝΟΥ ΓΡΙΣΠΟΥ

Όπως είπαμε πέρυσι, η κοινωνική ζωή είναι γενικός κανόνας στα φυτά. Δεν υπάρχει φυτό, έξω από κάποια φυτοκοινωνία. Δεν συμβαίνει όμως το ίδιο με τα ζώα. Τα ζώα δεν ζουν σε κοινωνίες.

Μ' αυτό δεν πρέπει να υποθέσω με πώς μόνο ο άνθρωπος είναι ζώο κοινωνικό. Υπάρχουν και ζώα, που σχηματίζουν κοινωνίες, όπως τα μύρμηκες, οι μέλισσες, τερμίτες και άλλα, αλλά αυτά είναι εξαιρέσεις.

Αν όμως τα ζώα δεν σχηματίζουν κοινωνίες, εν τούτοις συνηθέστατα σχηματίζουν κοπάδια και οικογένειες, πράγμα που δείχνει πώς τους άρσσει η συντροφιά. Στις περιπτώσεις πάλι που σχηματίζουν οικογένειες, ο πατέρας και η μαννα μοιράζονται τα θάρη και τις φροντίδες για την ανατροφή των παιδιών. Ωστόσο υπάρχουν ανάμεσα στα είδη, που ζουν κατά κοπάδια ή κατά οικογένειες, άτομα που δεν τους άρσσει η συντροφιά, αλλά προτιμούν τη μοναξιά, και γι' αυτό αποτραβιούνται από το κοπάδι ή από την οικογένεια. Τα άτομα αυτά είναι μόνο αρσενικά, προχωρημένης ηλικίας. Ο λαός μας τα ονομάζει μονιάδες.

Τα έλαφια ζουν συνηθέως σε κοπάδια από 5 ή 6 κεφάλια, το καθένα. Το κοπάδι αποτελείται από δυο αρσενικά και 3-4 θηλυκά. Τα αρσενικά, είναι είτε νεαρά, είτε μεσόκοπα. Τα μεγαλύτερης ηλικίας ζουν μόνα τους.

Το ίδιο παρατηρούμε και στους αγριογούρπους. Τα αγριόγιδρα ζουν σε κοπάδια από 5 ή 10 ή και περισσότερα κεφάλια. Τη νύχτα κοιμούνται σε ώριμους τόπους «τα γιατάκια» και με το γλυκόχαρμα θγαίνουν στη βοσκή. Βόσκουν ως τις 9-9½ το πρωί κι ύστερα ξεκουράζονται καμμιά ώρα. Έπειτα ξαναβόσκουν ως το μεσημέρι όποτε ανεβαίνουν στις γύρω βουνοκορφούλες, όπου ξεκουράζονται αναμασώντας ως τ' απόγευμα. Κατά τις 4-5 ξαναβγαίνουν στη βοσκή, ως το βράδυ. Μέσα στις αναπαύσεις τους, αλλά και στη διάρκεια της βοσκής, ποτέ δεν παύουν τα όμορφα παιγνίδια τους, χωρίς όμως ούτε στιγμή να ξεχνούν τον κίνδυνο και να προσέχουν γύρω τους. Κι επειδή βόσκουν σε τόπους ανοιχτούς, παίρνουν άμέσως είδησι για οποιοδήποτε κίνδυνο και προφθαίνουν να φύγουν. Στη ζωή αυτή του κοπαδιού, δεν παίρνουν πάλι μέρος οι γέροι τράγοι. Αυτοί ζουν μόνοι τους στις έρημιες.

Το ίδιο συμβαίνει και με το αγριογούρουνο. Κι εδώ ο μεγάλος κτηνός ξεχωρίζεται από το κοπάδι, που το αποτελούν συνηθέως 5 ή και περισσότερα κεφάλια, και ζει μόνος του, χωρίς όμως να ξεμακρύνει και πολύ από το κοπάδι. Ιόν γερο κτηνός, ο λαός μας τον ονομάζει σγατζογούρουνο.

Το σγατζογούρουνο είναι πολύ καχύποπτο και στο κυνήγι είναι πιο επικίνδυνο από τα άλλα αγριογούρουνα. Αν από μυρουδιά ή από μικρό θόρυβο υποψιασθή τον κυνηγό, έχει την υπομονή να μένει ώρες καρφωμένο στον τόπο του, ως που να πειστή ότι δεν υπάρχει κρυμμένος έχθρος. Εν τώ μεταξύ ο κυνηγός, μέσα στη φυλάχτρα του, δεν τολμάει να κάμη την παραμικρή κίνηση για να μην προδοθή. Αν καταφέρει να του ρίξει, αλλά δεν το σκοτώσει, παρά μόνο το πληγώσει, αυτό θα συγκεντρώσει τις τελευταίες δυνάμεις του και θα του έπιτεθι. Γι' αυτό ο κυνηγός αναγκάζεται να είναι πολύ προσεκτικός και να συναγωνίζεται το αγριογούρουνο σε υπομονή.

Μονιάδες έχουμε και στους λύκους. Μά οι λύκοι δεν σχηματίζουν κοπάδια, ούτε οικογένειες, αλλά ζουν ξεχωριστά ο ένας από τον άλλο. Ωστε όλοι τους, μπορούμε να πούμε, είναι μονιάδες. Άλλο ζήτημα ότι πολλές φορές συμπράττουν στην καταδίωξη του θηράματος. Μόνο η λύκαινα, ως που να μεγαλώσει τα μικρά της, αποτελεί τον πυρήνα κάποιας προσωρινής οικογένειας, που την επισκέπτεται τότε πότε, ο πατέρας.

Μονιάδες, έχουμε σε όλα τα ζώα που κάνουν οικογενειακή ή κοπαδιακή ζωή. Πού οφείλεται το φαινόμενο αυτό, ακόμη δεν έχει εξασκρίβωθι.

Μήπως άραγε, το αγρίμι, στα γεράματα του ξαναγυρίζει στην πρωτητηρινή του ζωή, εκείνη που ζούσαν πριν χιλιάδες αιώνες οι πρόγονοί του μέσα στα παρθένα δάση, δηλαδή σαν αγρίμια.

Με άλλα λόγια μήπως το συντροφισμα των ζώων σε κοπάδι ή σε οικογένεια αποτελεί εξέλιξη του τρόπου της ζωής του αγριμιού και αντιπροσωπεύει την πρόοδο του προς τον δικό του, τον ζωικό πολιτισμό; Η απάντησι στο ερώτημα αυτό βρίσκεται, μαζί με πλήθος άλλες σε χίλιες δυο απορίες μας, θαμμένη στα βάθη των γεωλογικών αιώνων της ιστορίας του ζωικού βασιλείου.

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΠΛΗΞΙΑ

Α'. Ποιες είναι οι πρώτες βοήθειες που θα παράσχωμε σε περίπτωση ηλεκτροπληξίας, έως ότου να έλθι ο ιατρός.

— Όταν σπεύδωμε να σώσωμε ένα άνθρωπον που έπαθε ηλεκτροπληξία :

1) Διακόπτομε το ρεύμα από τον κεντρικό ή τον πλησιέστερο διακόπτη. Αν τούτο δεν είναι εύκολο θα σπάσωμε τον άγωγό όχι όμως με μετάλλιο. Αντικείμενο, αλλά με ξύλο ξηρό όχι βρεγμένο ή μ' ένα μαχαίρι που να έχη ξύλινη λαβή, διότι μη ξεχνούμε ότι το μέταλλο, το χρώμα, το νερό, τα πλακάκια, ιδίως τα βρεγμένα, το σώμα του ανθρώπου είναι καλοί άγωγοι του ηλεκτρισμού. Κακοί άγωγοι είναι το ξύλο, τα ρούχα, το λάστιχο.

2) Αν το θύμα είναι επάνω στο χώμα και μάλιστα υγρό ή σε πλακάκια το μεταφέρω επάνω σε ξηρή σανίδα ή κουβέρτα και αρχίζωμε τεχνική ανάνηψι. Η τεχνική ανάνηψι πολλές φορές μπορεί να διαρκέσει και 2 και 3 ώρες. Μπορεί το θύμα να συνέλθι για λίγο και να χάσει και πάλι τας αισθήσεις του, γι' αυτό πρέπει να παρακολουθούμε, ώστε να ξαναρχίσωμε και πάλι την τεχνική ανάνηψι έως ότου έλθι ο ιατρός.

Β'. Ποιες προφυλάξεις πρέπει να πάρωμε ήμεις οι ίδιοι για την ασφάλειά μας την ώρα, που σπεύδωμε να παράσχωμε πρώτες βοήθειες σε ηλεκτροπληκτο.

1) Πλησιάζωμε τον ηλεκτροπληκτο πατώντας επάνω σε ξηρό σανίδα ή ύφασμα.

2) Τον πιάνωμε από τα πόδια και όχι από τα γυμνά μέρη του σώματός του, εκτός αν φορούμε γάντια ή παρεμβάλλωμε μία κουβέρτα ώστε τα γυμνά μέρη του σώματός μας να μην έρχονται σε επαφή με τα γυμνά μέρη του ηλεκτροπληκτού, διότι το σώμα του ανθρώπου είναι καλός άγωγός και υπάρχει μεγάλος κίνδυνος, την ώρα που σπεύδωμε να βοηθήσωμε να πάθωμε ηλεκτροπληξία ήμεις οι ίδιοι.

(Από το βιβλίο του καθηγ. κ. Α. Πράτσικα).

ΑΠΟ ΤΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΦΥΤΩΝ

Ο ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ

ΓΛ. ΠΡΩΤΟΠΑΠΠΑ

Στις όχθες των πηγών και στις άκρες των λιμνών, όταν έρχεται η άνοιξις, φυτρώνει ένα λουλούδι με πέταλα κατάσπρα και μεθυστικό άρωμα, ο νάρκισσος. Όλη την ημέρα καθρεφτίζει την όμορφή του μέσα στα καθάρια ήσυχα νερά. Κι όταν ο ήλιος γείρει στη δύση του και αρχίζουν να χάνονται τα τριανταφυλλένια χρώμα του πίσω απ' το βουνό, τότε σκορπίζει παντού τη μεθυστική μυρωδιά του.

Η ζωή του κρατάει λίγο. Τόσο, όσο και η μαγευτική ανοιξιάτικη εποχή. Γιατί μόλις αρχίσουν οι ζέστες του καλοκαιριού κι οι ακτίνες του ήλιου κινούν με τη φλόγα τους την πλάσι όλη, τότε ο νάρκισσος γέρνει μαραμένος στην όχθη κι εκεί πεθαίνει σιγά-σιγά, δίχως παράπονο, σκορπώντας ακόμα και στον θάνατό του το γλυκό του άρωμα στη φύσι.

Άλλα δεν ήταν πάντα ο Νάρκισσος ένα λουλούδι. Μια πολύ παλιά εποχή ήταν ένα όμορφο παλληκάρι, γυιός του ποταμού Κηφισού και της νύμφης Λειριώπης. Στη Βοιωτία ήταν ο πιο αγαπημένος ήρωας κι εκεί οι κάτοικοι κι αυτόν και την δίδυμη αδελφή του, τη Ροδόπη, που του έμοιαζε στο παράστημα και στην όψη, τους λάτρευαν σαν δυο θεούς. Στον περίπατο, στα συμπόσια, στο κυνήγι, από την ανατολή του ήλιου ως τη δύση του, τα δυο αδελφία ντυμένα με τον ίδιο τρόπο, αγαπημένα κι αχώριστα, σαν δυο τρυφερά κλωνάρια από το ίδιο δένδρο, περνούσαν τη ζωή τους με τήσ όμόνοια, που σπάνια την είχαν συναντήσει οι άνθρωποι.

Η χαρούμενη φωνή τους, τα ξεφωνητά και το γέλιο τους γέμιζε τους κάμπους και τα λαγκάδια... Πώς μεταμορφωνόταν από την παρρησία τους το σκιερό, σκοτεινό δάσος, όταν έβγαιναν σε κυνήγι... Και τι χαρά είχαν οι πηγές κι οι λίμνες όταν γερόμενα από πάνω τους τα δυο αγαπημένα αδελφία, καθρεφτίζαν στ' άταραχα, γαλήνια νερά, το ωραίο τους πρόσωπο!... Μά εκείνο που άρεσε πιο πολύ στον Νάρκισσο και στη Ροδόπη, ήταν να ξεπλύνουν στις όχθες της μεγάλης λίμνης, που ήταν στην άκρη της χώρας. Το τραγούδι τους, τις ώρες του δειλινού, ήταν τόσο μελωδικό, που μονάχα με το λάλημα τ' αηδονιού θα μπορούσε να συγκριθι. Κι η ζωή τους, ήταν τόσο εύτυχισμένη, που τους μακάριζαν οι άνθρωποι και τους καμάρωναν οι θεοί.

Άλλα όλοι οι Θεοί δεν είναι πάντα καλόγνωμοι και δεν χαίρονται με την εύτυχία των θνητών. Οι ζηλόφθονες Μοίρες, που δεν αφήνουν καμμιά χαρά να διαρκέσει πάνω στη γη, ζήλεψαν την τόσο εύτυχία των δυο αδελφών. Και κάποια μέρα η Ροδόπη έπεσε άρρωστη. Τα ρόδινα χρώματα της υγείας σβύστηκαν από τα μάγουλά της. Και μια νύχτα, γύρω στις αρχές του καλοκαιριού, η Ροδόπη ξεψύχησε.

Η θλίψις του Ναρκίσσου ήταν τόσο βαθιά, που κανένα πράγμα δεν μπορούσε να τον παρηγορήσει. Νύχτα και μέρα γύριζε σαν τρελός μέσα στο σκιερό δάσος. Μά πιο συχνά έτρεχε κάτω στη μεγάλη λίμνη, εκεί που συνήιζε άλλοτε να κάθεται μαζί με την αδελφή του και για μόνη παρηγοριά είχε να καθρεφτίζει μέσα στ' ακίνητα νερά το ποσόσπό του, που του θύμιζε τ' άεχαστο πρόσωπο της Ροδόπης.

Κάποιο δειλινό που έστρεφε έτσι σκυμμένος πάνω απ' τον καθρέφτη της λίμνης, τόσο ζωντανή ήταν η εικόνα του μέσα στα νερά, που ο Νάρκισσος γελάστηκε. Νόμισε πως η ίδια η Ροδόπη είχε ανεβή από το βασίλειο του κάτω κόσμου και τον καλούσε κοντά της : «Ροδόπη ! φώναξε — Ροδόπη !

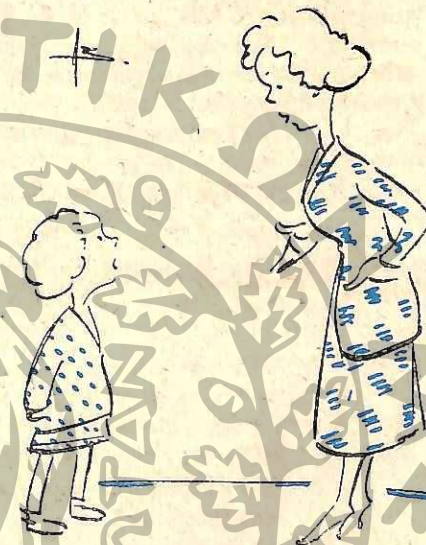
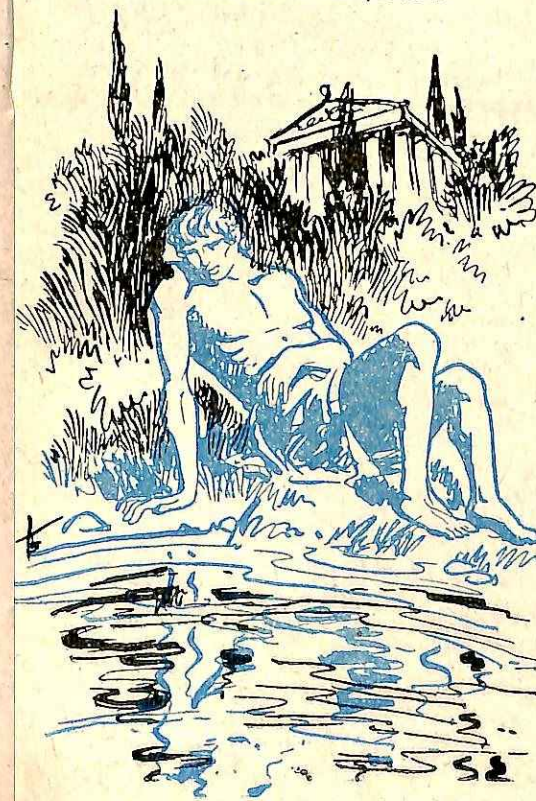
Κι άπλωσε τα χέρια μέσα στο νερό θέλοντας να την αγκαλιάσει. Μά μόλις παράχτηκε το νερό, η εικόνα χάθηκε κι ο Νάρκισσος έπεσε μέσα στη λίμνη, προσπαθώντας να την ακολουθήσει. Άλλα το νερό ήταν βαθύ κι η λίμνη γεμάτη μυτερά βράχια. Κι ο Νάρκισσος δεν ξαναπαρουσιάστηκε πια πάνω στη γη. Ήταν τότε γύρω στα μέσα του καλοκαιριού, που ο Νάρκισσος χάθη.

κε μέσα στα νερά της λίμνης...

Στην αρχή της ανοίξεως, μόλις έκανε να ζεστανή ο ήλιος και μόλις το νερό της λίμνης άρχισε να καθρεφτίζει τη χαρά των πουλιών, που ξαναγύριζαν στ' αγαπημένα τους μέρη, ξεπρόβαλε στη μία όχθη της λίμνης, εκεί ακριβώς πούχε πέσει ο Νάρκισσος, ένα εξάισιο λουλούδι με πέταλα κατάσπρα, τόσο όμορφο, που τ' άλλα λουλούδια χαμήλωσαν ντροπιασμένα το κεφάλι τους, σαν το είδαν. Ήταν ο Νάρκισσος που χε ξαναγυρίσει πάνω στη γη, σαν λουλούδι. Αφού έζησε έτσι, σκορπώντας τη μεθυστική ευωδιά του όλη την όμορφη εποχή, σαν ήρθε το καλοκαίρι, ο καιρός που πέθανε η αδελφούλα του, έγγειρε μαρμαμένο το κεφαλάκι του στις όχθες, και τα πέταλά του σκορπίστηκαν πάνω στη γη.

Κι από τότε αυτό γίνεται κάθε χρόνο. Την ανοίξι ο Νάρκισσος ξεπροβάλλει σαν θαυμάσιο λουλούδι μέσα στη φύσι και το καλοκαίρι γέρνει μαραμένος στη γη.

Γι' αυτό οι αρχαίοι Έλληνες τον θεωρούσαν σαν το ιερό φυτό των θεών του Άδου, του Πλούτanos και της Περσεφόνης, και σαν σύμβολο της φθοράς και του θανάτου.

— Ξέρεις, Τιτίκα, τί ήταν ο Κολόμβος ;
— Πουλί.
— Πουλί ο Κολόμβος ; !
— Μάλιστα, κυρία. Δεν έχετε ακούσει που λένε «το αυγό του Κολόμβου» ;

Ένα πουλάκι τὰ λέει ὅλα

— Τί ἔχεις, παιδί μου;

— Τίποτε, μητέρα.

Ὁ Κωστάκης ἔχει γυρίσει ἀπὸ τὸ σχολεῖο τὸ μεσημέρι. Εἶναι λυπημένος, μὰ κρύβει τὴ λύπη του. Ἡ ματιά του τῆς μητέρας δὲ γελιέται.

— Κωστάκη, εἶσαι λυπημένος. Γιὰ λέγε μου, τί σοῦ συμβαίνει;

— Δὲ μοῦ συμβαίνει τίποτε. Δὲν εἰμαι λυπημένος.

— Καλά, παιδί μου, λέει ἡ μητέρα σὰν ἀδιάφορη. Κρύβει ὅμως καὶ ἐκείνη τὴν ἀνησυχία της.

Ὁ Κωστάκης βγάζει τὴ σάκκα καὶ τὸ καπέλλο του. Προχωρεῖ στὸν ἐξώστη. Κοιτάζει τὸ καναρίνι στὸ κλουβὶ καὶ τοῦ μιλά θυμωμένα :

— Ἐσύ, λοιπόν, μοῦ τὸ ἔκανες αὐτό... καὶ σὲ θεωροῦσα φίλο. Φίλος εἶσαι ἐσύ; Μ' ἀγαπᾷς ὅπως σ' ἀγαπῶ ἐγώ; Πάει τελείωσε ἡ φιλία μας. Γι' αὐτὸ κοιτούσες χθὲς ἀπὸ τὸ παράθυρο στὸ δωμάτιό μου; Ἦθελες νὰ ἰδῆς τί κάνω; Καὶ ἔπρεπε νὰ τὰ πῆς ὅλα;

Ἡ μητέρα φωνάζει τὸν Κωστάκη :

— Κωστάκη, ἔλα νὰ φᾶμε. Τί κάνεις στὸν ἐξώστη;

— Θὰ ἔλθω, μητέρα.

Ὁ Κωστάκης ἐξακολουθεῖ νὰ μιλά στὸ καναρίνι. Ἐκεῖνο, βέβαια, δὲν καταλαβαίνει καὶ πηδᾷ στὰ ξυλαράκια καὶ κελαιδεῖ.

— Γιατί, καναρίνι, τὰ εἶπες; Τί δουλειὰ εἶχες ἐκεῖ; Ποιὸς σὲ ἔστειλε στὸ σχολεῖο; Χθὲς δὲν εἶχα ὄρεξη γιὰ διάβασμα. Ἦθελαν νὰ παίξω. Ἐσύ γιατί παίζεις καὶ τραγουδᾷς ὅλη τὴν ἡμέρα; Σοῦ ἔκανα ποτὲ ἐγὼ παρατηρήσεις; Ἀπὸ ἐμένα δὲ θὰ ἔχης πιά καμμιὰ περιποίηση. Οὔτε νεράκι, οὔτε τροφή θὰ σοῦ φέρνω. Οὔτε παρέα θὰ σοῦ κάνω ποτέ. Δὲ σ' ἀγαπῶ, δὲ σ' ἀγαπῶ καθόλου. Μάθε το!

— Κωστάκη! τὸν καλεῖ ξανά ἡ μητέρα του. Ἔλα, ἀγόρι μου. Δὲ θὰ φᾶμε;

— Ναί, θὰ ἔλθω μητέρα! φωνάζει ἐκεῖνος μὲ θυμό.

— Πῶς μιλάς ἔτσι, παιδί μου; ἔλα μέσα.

— Ὅχι, δὲν ἔρχομαι, δὲ θέλω φαγητό. Δὲ θέλω τίποτε.

Ἡ μητέρα του βγαίνει στὸν ἐξώστη. Εἶναι πολὺ στενοχωρημένη. Λέει στὸν Κωστάκη :

— Κάτι σοῦ συμβαίνει. Γιατί δὲ μοῦ τὸ λές; Ἐσύ, ποτὲ δὲν ἐμιλοῦσες ἔτσι. Γιὰ λέγε, παιδί μου! Ἄν εἶναι κάτι κακό, μποροῦμε νὰ τὸ διορθώσουμε.

— Δὲν ἔχω τίποτε. Δὲ μοῦ συμβαίνει τίποτε, λέει σοβαρὰ ὁ Κωστάκης.

— Μὰ, τότε... ἔλα νὰ φᾶς, ἀγόρι μου! Σοῦ ἔχω ἔτοιμο καλομαγειρεμένο φαγητό. Γιὰ σένα κουράστηκα νὰ τὸ ἐτοιμάσω.

Ὁ Κωστάκης δακρύζει. Ἡ μητέρα τὸν ἀγκαλιάζει καὶ τὸν χαϊδεύει.

— Λέγε, ἀγαπημένο μου παιδί. Μήπως φοβᾷσαι νὰ πῆς, τί κακό ἔχεις πάθει; Δὲν πρόκειται νὰ σὲ μαλώσω.

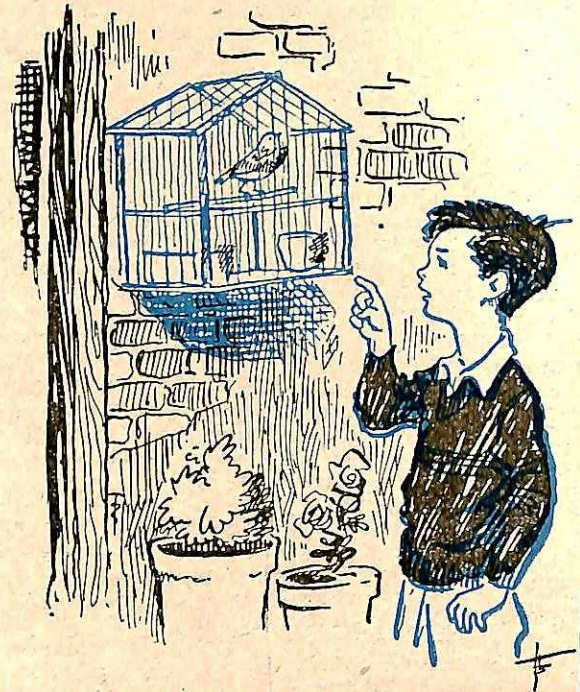
— Θὰ σᾶς τὰ πῶ, μητέρα, ὅλα. Νά, αὐτὸ τὸ καναρίνι!...

— Τί ἔκανε, Κωστάκη, τὸ καναρίνι;

— Πῆγε στὸ σχολεῖο.

— Καὶ τί ἔκανε στὸ σχολεῖο, παιδί μου;

— Εἶπε στὴ δασκάλα πῶς χθὲς ὅλο τὸ ἀπόγευμα ἔπαιζα στὸ δωμάτιό μου. Γι' αὐτὸ ἔξεχασα τὰ διαβά-

σματά μου. Αὐτὸ τὸ καναρινάκι μας τὸ κουτσομπολόκο! Καὶ ἡ δασκάλα μὲ μάλωσε καὶ μοῦ ἔβαλε κακὸ βαθμό.

— Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, Κωστάκη, εἶσαι λυπημένος;

— Ναί, γι' αὐτό!

— Μὰ τὸ καναρινάκι μας πῆγε στὸ σχολεῖο; Δὲν τὸ πιστεύω. Κανένα ἄλλο πουλάκι θὰ πῆγε.

— Ναί, αὐτὸ πῆγε. Αὐτὸ τὰ ξέρεي ὅλα ὅ,τι κάνω. Ἄλλο πουλάκι δὲν τὰ ξέρει.

— Τὸ καναρινάκι μας, παιδί μου, εἶναι κλεισμένο στὸ κλουβὶ του. Πῶς πέταξε καὶ πῆγε στὴ δασκάλα; Ἡ μητέρα χαμογελά. Ὁ Κωστάκης φαίνεται συλλογισμένος.

— Καλὰ λέτε, μητέρα. Ἄλλο πουλάκι μοῦ ἔκανε αὐτὸ τὸ κακό. Κι ἐγὼ μάλωσα ἄδικα τὸ καναρινάκι μας!

— Ναί, Κωστάκη, ἄλλο πουλάκι μαρτύρησε στὴ δασκάλα σου πῶς δὲν ἐμελέτησες. Ἄλλοτε ὅμως θὰ κριτᾷς τὰ μαθήματά σου. Καὶ δὲ θὰ τὰ θάξῃς μὲ τὰ πουλάκια. Καὶ ἡ δασκάλα σου δὲ θὰ σὲ μαλώνῃ. Καὶ θὰ παίρνῃς, ὅπως πάντα, καλὸ βαθμό.

Ὁ Κωστάκης στέκει χωρὶς νὰ βγάξῃ μιλιὰ. Ἀναγνωρίζει τὸ σφάλμα του.

— Ἔλα, παιδί μου, τώρα νὰ φᾶμε, πέρασε ἡ ὥρα, λέει στὸν Κωστάκη ἡ μητέρα του.

— Ναί, πᾶμε, μητέρα!

Σ. ΚΩΤΣΑΡΙΔΗΣ

Ἀποφῆς Μυτιλήνης

Ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ τὸ πλοῖο, ὕστερα ἀπὸ ἓνα ὑπέροχο ταξίδι ἀνάμεσα στὸ Αἰγαῖο, μᾶς ἔφερε στὴ Μυτιλήνη, τὴν πρωτεύουσα τοῦ θαυμαστοῦ νησιοῦ τῆς Λέσβου καὶ ἀποβιβάζομεθα στὸ λιμάνι της. Ἄν καὶ χειμῶνας, ἐδῶ ἀπολαμβάνει ὁ ταξιδιώτης τὴ θαλπωρὴ ἀνοιξιᾶτικῆς λιακάδας. Ὁ οὐρανός, καταγάλανος ὡς τὴ θάλασσα, τὸ κλίμα εὐχάριστο καὶ ἡ πρασινάδα τοῦ νησιοῦ παραδεισένια.

Ὅτι βρισκόμασ τε στὸ μεσημβρινὸ Αἰγαῖο καὶ στὴν παραμυθένια Ἀνατολὴ καὶ ἡ κοντά, μᾶς τὸ ὑπενθυμίζει τὸ γραφικὸ πανόραμα τῆς πολιτείας τῆς Μυτιλήνης, ποὺ ἀνηφορίζει ἀτακτα στὶς πλαγιές, μὲ τὰ ποικιλόμορφα της σπιτίτια καὶ τὸ μεσαιωνικὸ της κάστρο, ποὺ ὀρθώνεται ἀγέρωχο ἐπάνω σ' ἓνα λόφο, δίπλα στὸ λιμάνι.

Ἄλλο γνώρισμα ἀνατολίτικο εἶναι καὶ τὰ λθόστρωτα στενὰ τῆς Μυτιλήνης, ὅπου περνοδιαβαίνουν ἀνάμεσα τους ἀργοβαδίζοντας χωρικοὶ μὲ φοινοῦλες νησιώτικες καὶ τὰ ὅποια ἀκολουθώντας μᾶς ὀδηγοῦν στὶς πωλῆς συνοικίες μὲ τὰ τοῦρκικα τζαμιά, ποὺ τώρα ἔχουν ἐγκαταλειφθῇ. Οἱ πρὶν γραφικὲς συνοικίες εἶναι στὴν Ἀπάνω Σκάλα, ὅπου ἦταν τὸ ἀρχαῖο καὶ τὸ μεσαιωνικὸ λιμάνι τῆς Μυτιλήνης καὶ στὸ Κάστρο, ὅπου ἄλλοτε ἡ ἀρχαία πόλις. Τοῦ κάστρου μάλιστα ὁ λόφος σχηματίζει μιὰ χερσόνησο, ἡ ὁποία, κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, ἦταν νησί, ὅπως βεβαιώνει ὁ παλαιὸς συγγραφεὺς Λόγγος στὸ ποιμενικὸ του μυθιστόρημα : « Δάφνις καὶ Χλόη ».

Ὡραίες πλατείες, κήποι καὶ λεωφόροι δίδουν στὴ νέα πόλι ἓναν ἀέρα ἀρχοντιάς, καθὼς πλασιώνονται ἀπὸ βίλλες καὶ δημόσια μέγαρα, σχολεῖα καὶ ναοὺς τὰ περισσότερα καμωμένα μὲ χρήματα πλουσίων Λεσβίων τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἀλλὰ καὶ στὶς φτωχικὲς συνοικίες, ὅπου μᾶς ἀντικρύζουν περίεργα οἱ νοικοκυρεὶς καὶ τὰ παιδάκια, ποὺ παίζουν στὰ

Γιὰ νὰ γνωρίσουμε τὴν Ἑλλάδα

ΜΥΤΙΛΗΝΗ

ΠΕΤΡΟΥ Π. ΚΑΛΟΝΑΡΟΥ

στενὰ γραφικώτατα δρομάκια τῆς Μυτιλήνης, ὁ ταξιδιώτης ἔχει νὰ παρατηρήσῃ μὲ εὐχαρίστησι τὴν καθαριότητα, τὴν τάξι, τὴν νησιώτικη καλωσύνη καὶ τὴν ἐγκαρδιότητα τῶν κατοίκων. Ἐντύπωση κάνει ἐπίσης στὸν ἐπισκέπτη ἡ περίεργη πρόφορὰ τῶν Μυτιληναίων, ποὺ μοιάζει λίγο μὲ τὴ Ρουμελιώτικη :

— Οὐρὲ Στρατέλ', τί κάν'ς πιδί μ'; δηλαδή.

«Βρὲ Στρατέλι, τί κάνεις παιδί μου;».

Πολλοὶ στὴ Μυτιλήνη ὀνομάζονται Στρατήδες καὶ τὸ ὄνομα αὐτὸ δὲν σημαίνει Εὐστράτιος, ὅπως μαθαίνω, ἀλλὰ Στρατηγός. Χρονολο-

γεία τῶν Γατελοῦζων διετήρησε τὴ Μυτιλήνη μέχρι τὸ ἔτος 1462, ὅποτε τὴν ἐκυρίευσεν ὁ Σουλτάνος. Μωάμεθ Β'. Ἡ Μυτιλήνη ἔγινε Ἑλληνική τὸ Νοέμβριο τοῦ 1912.

✱

Λείψανα τοῦ παρελθόντος σώζονται πολλὰ στὴ Μυτιλήνη. Ἐλάχιστα ἀρχαῖα, περισσότερα μεσαιωνικά, Βυζαντινὰ καὶ Φράγκικα. Ἀλλὰ τὸ πρὶν ἐνδιαφέρον ἀπὸ τὰ ἀξιοθέατα τῆς Μυτιλήνης εἶναι ἡ φύσις της, τὰ γραφικώτατα τοπία, οἱ κόλποι καὶ τὰ λιμανάκια, ποὺ τὴν πλαισιώνουν ἀπὸ παντοῦ. Θαυμαστοὶ εἶναι οἱ περίπατοι στὰ περίχωρα, στοὺς

Ἀκληδιοῦ, στὴ Θέρμη καὶ στὸν κόλπο τῆς Γέρας, ἀκόμη δὲ πρὶν ἐνδιαφέρουσες εἶναι οἱ μακρυνότερες ἐκδρομὲς, στὸ Πλωμάρι, στὴν Ἀγιάσσο, στὸ Μόλυβο, στὴν Καλλονὴ καὶ στὸ μεσαιωνικὸ μοναστήρι τοῦ Λειμῶνος, ποὺ βρίσκεται ἐκεῖ κοντά. Παντοῦ ἔχει νὰ θαυμάσῃ ὁ ἐπισκέπτης ὑπέροχα τοπία μὲ ὠραίους κόλπους καὶ κοιλάδες, κατὰφυτες ἀπὸ ἐλαιῶνες, ποὺ ἀποτελοῦν τὸν κυριώ-

τερο πλοῦτο τῆς Μυτιλήνης καὶ ὑπολογίζονται σὲ πλεον ἀπὸ 14 ἐκατομμύρια δένδρα. Μέσα σὲ μιὰ τέτοια φύσι λαμπρὰ, ἀπὸ τ' ἀρχαῖα χρόνια ἀνεπτύχθη στὴ Λέσβῳ ἓνας ἀπαράμιλλος πολιτισμός. Ἔτσι ἡ Μυτιλήνη καὶ ἡ Λέσβος γενικότερα εἶδε ἀνδρας σπουδαίους, ποὺ τὴν ἐλάμπρυναν στὰ γράμματα, στὴν ποίησι καὶ στὴ μουσική, μὲ τὸν Πιπτακό, ἓναν ἀπὸ τοὺς ἑπτὰ Σοφούς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, τὸν Ἀλκαῖο τὴ Σαπφώ, τὸν Ἀρίωνα, τὸν Τέρπανδρο καὶ ἄλλου ἀρχαίους καὶ νεωτέρους.

✱

Οἱ κάτοικοι τῆς ἀρχαίας Λέσβου ἦταν Αἰολικῆς καταγωγῆς καὶ φέρονται ἐγκατεστημένοι στὸ νησί πρὶν ἀπὸ τὸν 11ον αἰῶνα π. Χ. Ἐγνωρίσαν πολλοὺς κυριάρχους, Πέρσας, Ρωμαίους, Σλαῦους Σαρακηνοὺς καὶ τέλος τοὺς Γενοβέζους, ὁ ἄρχοντας τῶν ὁποίων Φραγκίσκος Γατελοῦζος, ἔκτισε τὸ κάστρο τῆς Μυτιλήνης.

Ὁ ἄρχοντας αὐτὸς ἦταν σύζυγος τῆς Μαρίας, ἀδελφῆς τοῦ Βυζαντινοῦ Αὐτοκράτορος, Ἰωάννου Ε' Παλαιολόγου καὶ ἐπῆρε τὸ νησί ὡς προίκα του. Ἡ Γενοβέζικη οἰκογέ-

Μυτιλήνη : Τὸ Κάστρο

ΠΑΣΤΕΡ

(Συνέχεια από τη σελ. 7)

άνθρωπινο πλάσμα. Και ακολούθησαν δεκατέσσερες μέρες, όπου ο μικρός 'Ιωσήφ έκανε χωρίς καμιά ανωμαλία κάθε μέρα κι από μία ένεσι.

Σε λίγο το παιδί γύριζε στην 'Αλσατία γιατρεμένο και ποτέ δεν του παρουσιάσθηκε κανένα σύμπτωμα λύσσας.

Σα μία μουσική θριάμβου, το μήνυμα απλώθηκε σ' όλον τον κόσμο. 'Ανθρωποι απ' όλα τα σημεία της γης, κίνησαν, όπως οι προσκυνηταί προς την θαυματουργή πηγή, προς το έργοστήριο του Παστέρ για να γιατρευτούν. 'Από το Σμολένσκ της Ρωσίας ήρθαν 19 χωρικοί που τους είχε δαγκώσει ένας λυσσασμένος λύκος πριν δέκα πέντε μέρες. Οί πέντε ήταν τόσο φρικτά κατακρεουργημένοι, που δεν μπορούσαν καθόλου να περπατήσουν. Παράξενες μορφές μέσα σε κάτι γούνινα πανωφόρια, που μόνο μία λέξη ήξεραν να προφέρουν εκτός από την γλώσσα τους.

—Παστέρ...

Ο Παστέρ τους έμβολίαζε δυο φορές την ημέρα για να προφθάσει.

Και στο τέλος μία μεγάλη ίαχη θαυμασμού ακούστηκε γι' αυτόν τον άνθρωπο. Κι ολοκληρή η Γαλλία κι ολόκληρος ο κόσμος του ύμωσε ένα παιάνα ευχαριστίας. Το έμβολίο του έσωσε αξιοθαύμαστα όλους τους καταδικασμένους μουζικούς εκτός από τρεις. Ο Τσάρος Πασών των Ρωσίων έστειλε στον Παστέρ τόν αδαμαντοκόλλητο σταυρό της 'Αγίας 'Αννης και 100.000 φράγκα για να κτίση καινούργιο ινστιτούτο. 'Απ' όλον τον κόσμο έφθαναν χρήματα για να τον συνδράμουν στην ανέγερση του ινστιτούτου.

Το εργαστήριο κτίσθηκε αλλά το έργο του Παστέρ είχε πιά τελειώσει. Ο θρίαμβός του ήταν πάρα πολύ μεγάλος για έναν απλό θνητό... Πέθανε το 1895 σ' ένα σπιτάκι κοντά στα συκυlostάσια, όπου διατηρούσαν τα λυσσασμένα σκυλιά τους. Με το ένα χέρι κρατούσε τον 'Εσταυρωμένο και με το άλλο το χέρι του Ρου, του πιό άφοσιωμένου και άθροβου συνεργάτου του. Αυτό ήταν το τέλος του.

Υπάρχει όμως κι ένα άλλο τέλος στη ζωή του Παστέρ, όταν 70 χρονών πιά, δέχθηκε ένα μετάλλιο σε μία μεγάλη συγκέντρωση προς τιμήν του.

—Μην άφίνετε τον εαυτό σας να κηλιδωθεί από έναν ταπεινό και γυνυλό σκεπτικισμό, είχε πη τότε ο Παστέρ. Μη άφίνετε τον εαυτό σας να αποθαρρυνθεί από τη θλίψη ώρισμένων ώρων αδυναμίας.

Να ζήτε στη γαλήνια ειρήνη που δίνει η δημιουργική εργασία. Να λέτε στον εαυτό σας πρώτα: Τι έκανα για τη μόρφωσή μου; Και ύστερα, τί έκανα για τη Χώρα μου; ως δτου έρθη ο καιρός που θα έχετε την άπέραντη ευτυχία να σκεφθείτε ότι συντελέσατε με κάποιον τρόπο στην πρόοδο και το καλό της ανθρωπότητας.

ΑΝΤΙΦΥΜΑΤΙΚΟΣ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΣ

'Εξ άφορμής της υπ' αριθ. 106079 έ. έ. διαταγής του 'Υπουργείου 'Εθνικής Παιδείας και Ορησκευμάτων περί ομαδικού αντιφυματικού έμβολιασμού των μαθητών διά (Β. C. G.) δημοσιεύμεν άποσπάσματα από την μακράν και διαφωτιστικήν έγκύκλιον προς τὰ Σχολεία του 'Υγειονομικού 'Επιθεωρητοῦ 'Αθηνών κ. Ι. Δημοποῦλου.

«Με το έμβολιον Β. C. G. επιτυχάνομεν την προφύλαξιν των μαθητών μας, αλλά και παντός ατόμου από την φυματίωσιν, ή οποία εξακολουθεί να μαστίζει και σήμεραν ακόμη την ανθρωπότητα, εις βαθμόν βεβαίως πολύ ολιγώτερον από άλλοτε.

Κατά τον Καλμέτ τὰ 96-98% από τὰ παιδιά των πόλεων μολύνονται από την φυματίωσιν, λόγω του περιβάλλοντος, εις το όποιον ζούν, (οικογένεια, ή συγγενείς πάσχοντες, κατοικία ανήλιος, πολυσύχναστα κέντρα (καφενεία κ. λ. π.) δρόμοι, αὐλές, όπου παίζουν τὰ παιδιά, σχολείον κλπ. κλπ.) εν αντιθέσει προς τὰ παιδιά των άγροτών της υπαίθρου, τὰ όποια προσβάλλονται από φυματίωσιν εις μικρότερον αναλογίαν.

Όταν όμως και αυτά έγκατασταθούν εις τὰς πόλεις ή κατά την κατάταξιν των εις τόν στρατόν έλθουν εις έπαφην με το μικρόδιον, προσβάλλονται εύκολότερα μάλιστα από την ασθένειαν αυτήν, και έχομεν τότε την όξειαν φυματίωσιν, διότι ο οργανισμός των είναι παρθένος.

Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι το Β. C. G. είναι άπαραίτητον και πρέπει να γίνεται εις τὰ παιδιά (μαθητάς) αλλά και εις κάθε άτομον ακόμη και μεγαλύτερας ηλικίας (Νοσοκόμοι, ιατροί, μάϊαι κλπ., που ζούν εις περιβάλλον φυματικών).

Μέχρι του 'Οκτωβρίου 1953 είχαν έμβολιασθή εις όλον τον κόσμο 52.000.000 άτομα.

Εις την χώραν μας από του 1948-1953 έχουν έμβολιασθή με Β. C. G. 1.327.093, επί δοκιμασθέντων 1.808.872 ατόμων.

Οί έμβολιασθέντες διά Β. C. G. παρουσίαν θειτικην αντίδρασιν προς την φυματινήν (άλλεργίαν) εις αναλογία 87% περίπου, ποσοστόν αρκετά ύψηλόν, το όποιον αποδεικνύει ότι το έμβολιον Β. C. G. είναι άπαραίτητον διά την επιτυχίαν της προσπάθειας του αντιφυματικού αγώνος.

Κατόπιν των ανωτέρω τολμώ να έπικαλεσθώ την προθυμίαν, την άπεριόριστον θεληματικότητα, τον αλτρουισμόν, την αγάπην προς το παιδί όχι μόνον των κ. κ. Διευθυντών των σχολείων Μέσης και Στοιχ. 'Εκπαιδευσεως αλλά και όλων των εκπαιδευτικών μας λειτουργών όπως κηρύξουν σταυροφόροι και μέσα εις το Σχολείον αλλά και μεταξύ των κατόικων των χωρίων, όπου υπηρετούν και να διαφωτίσουν καταλλήλως τους πάντας, ότι το έμβολιον του τοῦτο και ακίνδυνον διά τὰ παιδιά είναι και άπαραίτητον διότι τὰ προφυλάσσει (άνοσοποιεί) από την φυματίωσιν.

Διά την ταχύτεραν αλλά και εύρυθμον εργασίαν του ομαδικού αντιφυματικού έμβολιασμού διά Β. C. G. παρακαλούνται οί κ. κ. 'Εκπαιδευτικοί μόλις λάθουν τὰ ειδικά δελτία (καρτέλλες) να γράψουν επ' αυτών τὰ όνόματα των μαθητών κατά τάξεις και ηλικίαν εις δε το βιβλίον υγείας των μαθητών (εις την στήλην έμβολιασμοί) τὰ ακόλουθα:

Ημερομηνίαν, όνοματεπώνυμον, πληροφoρίας, των γονέων των μαθητών, παρατηρήσεις επί του έμβολίου, πρότασιν του σχολιάτρου σχετικά με την υγιεινήν κατάστασιν των μαθητών.

Να έχουν δε υπ' όψιν: α) ότι ο Σχολιάτρος της περιφέρειας και του τομέως θα έποπτεύη το έμβολιον τούτου και θα λύη κάθε άπορίαν μαθητού ή γονέως ή διδασκάλου και ο όποιος θα κανονίξη ποίο παιδί τυχόν δεν θα κάμη τον έμβολιασμόν αυτόν και διά ποίαν αίτίαν, ήτις και θα καταγράφεται εις το βιβλίον 'Υγείας του Σχολείου.

β) 'Οτι όφείλουν να καταχωρήσουν εις το βιβλίον υγείας τὰς παρατηρήσεις που έχουν σημειώσει εις τας καρτέλλες.

γ) 'Οτι τὰ παιδιά πρέπει να προσέλθουν καθαρά και να μη πειράζουν το έμβολιον με τὰ χέρια των, διότι υπάρχει κίνδυνος μολύνσεως».

Το παραμύδι μας

Η μικρή βασιλοπούλα και οί κύκνοι

11

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Για μία στιγμή ή κακή θεία σκέφθηκε να μεταμορφώση και τη Λίζα σε κύκνο, όπως και τους αδελφούς της. 'Ότετα όμως αποφάσισε να κάνει κάτι χειρότερο. Και σε μερικές μέρες έβαλε σ' ενεργεια το νέο της σχέδιο.

Πρωτ-πρωι κατέθηκε στον κήπο του παλατιού, πήγε στο μέρος, που ή μικρή βασιλοπούλα συνήθιζε να κάθεται, κι' αφού βεβαιώθηκε πως δεν την έβλεπε κανείς, χτύπησε τὰ χέρια της τρεις φορές. Τάπ, τάπ, τάπ.

Άμέσως τότε φανερώθηκαν ένας σαλίγκαρος, ένας βάτραχος και μία σφήκα και πήγαν κοντά της.

Και ή κακή θεία, που ήξερε τη γλώσσα τους, τους έλεγε:

—'Όταν σε λίγο θάβω ή Λίζα να καθίση εδώ, έσύ, βάτραχε, θα πäs ν' αγγίξης το κεφάλι της, ώστε να γίνη άμυαλη σαν έσένα. 'Ότετα έσύ, σαλίγκαρε, θ' αγγίξης με τὰ κερατάκια σου το μάγουλό της, ώστε να γίνη άσχημη σαν έσένα και τέλος έσύ, σφήκα, θα την αγγίξης με τὰ φτερά σου στο μέρος της καρδιάς, ώστε να σου μοιάση στην κακία.

Αυτά έλεγε κι έφυγε. Και όταν σε λίγο πήγε και κάθισε εκεί ή Λίζα με τη μιά της κούκλα κι άρχισε να παίζει, ο βάτραχος, ο σαλίγκαρος και ή σφήκα έκαναν, ότι τους είχε διατάξει ή θεία.

'Αλλ' ύστερα από λίγη ώρα, μόλις ή βασιλοπούλα τελείωσε το παιχνίδι της και ξαναπήκε στο παλάτι, στο μέρος εκείνο του κήπου φύτεψαν τρία άσπρα τριαντάφυλλα, που ψιθύριζαν:

—'Η βασιλοπούλα είναι τόσο άθωα και καλή, που τὰ μάγια δεν μπορούν να την αλλάξουν.

'Αμα τότε άκουσε αυτό ή θεία της, άναψε απ' το θυμό της και, μη έχοντας πιά τί να της κάνει, σφίστηκε κάτι άλλο. 'Όταν άργότερα ή μικρούλα βγήκε απ' το λουτρό της, την άγκάλιασε και, κάνοντας πως θέλει να την περιποιηθή, της έτριψε το πρόσωπο με καρυνδόζουμο, έτσι που τ' όμορφο εκείνο προσωπάκι έγινε κατάμαυρο. 'Ότετα της πασάλειψε τὰ μαλλιά με μίαν άσχημη αλοιφή, της τ' ανακάτεψε καλά, και ή καυμένη ή Λίζα έγινε πιά άγνωστη. 'Εμοιαζε περισσότερο μ' άγροίμ παρὰ με άνθρωπο. Στο τέλος, της έδωσε να πιη κι' ένα φάρμακο, που της έκοψε τη μιλιά.

Μόλις ο βασιλιάς είδε μπροστά του αυτό το τέρας, έλεγε πως αυτή δεν είναι ή κόρη του. Του κάκου προσπάθησε ή καυμένη ή μικρή να του μιλήση. 'Ενα βαθύ και άγριο μούγκρισμα έβγαине μόνο από το στόμα της, που έκανε το βασιλιά να τρομάξη, να πεταχτή από το κάθισμά του και να τη διώξη απ' το παλάτι.

'Εφυγε ή δύστυχη Λιζούλα άπαρηγόρητη και καταφοβι-

σμένη. Που να πάη ολομόναχη; Πέρασε κάμπους και χωράφια, πέρασε κι ένα βουνό, ώπου έφθασε τσαμισμένη από την κόυρασι σ' ένα μεγάλο δάσος.

Είχε άρχίσει να νυχτώνη, κι όσο σκοτείνιαζε τόσο θυμόταν τους αγαπημένους της αδελφούς. Και χωρούσε ανάμεσα από τὰ πυκνά δέντρα, αποφασισμένη να πάη κι ως την άκρη του κόσμου για να τους βρη.

Τώρα το σκοτάδι είχε άγκάλιασει πιά το δάσος για καλά. Σε λίγο δεν μπορούσε να διακρίνη ούτε το μονοπάτι. Πλάγιασε λοιπόν καταγής, πάνω στ' άπαλό χορτάρι, έλεε την προσευχή της κι άκούμπησε το κεφάλια της στη ρίζα ενός δέντρου.

Τριγύρω της βασίλευε σιωπή. Το αεράκι δροσίζε γλυκά το μέτωπό της και λαμπυρίδες χιλιάδες άστραφταν ανάμεσα στα φύλλα. Μόλις έκανε ν' αγγίξη κανένα χαμόκλαδο, ξεχύνονταν εὐθύς κοπάδι ολόκληρο από τὰ φτερωτά αυτά μικρά πετούμενα, που έμοιαζε με βοοχή από μικροσκοπικά άστρα.

Τέλος, κατακουρασμένη όπως ήταν, δεν άργησε ν' αποκοιμηθή πάνω στο χορταρένιο κρεββατάκι της. Κι ενώ το αεράκι της χάιδεσε ανάλλαφα το πρόσωπο, είδε ένα όνειρο μεγάλο και ωραίο σαν παραμύθι. Είδε τους αδελφούς της μικρούς, όπως ήταν εδώ και λίγα χρόνια, κι ήταν κι αυτή—λέει—μικρή, κι έπαιζαν όλοι μαζί ευτυχισμένοι όπως τότε.

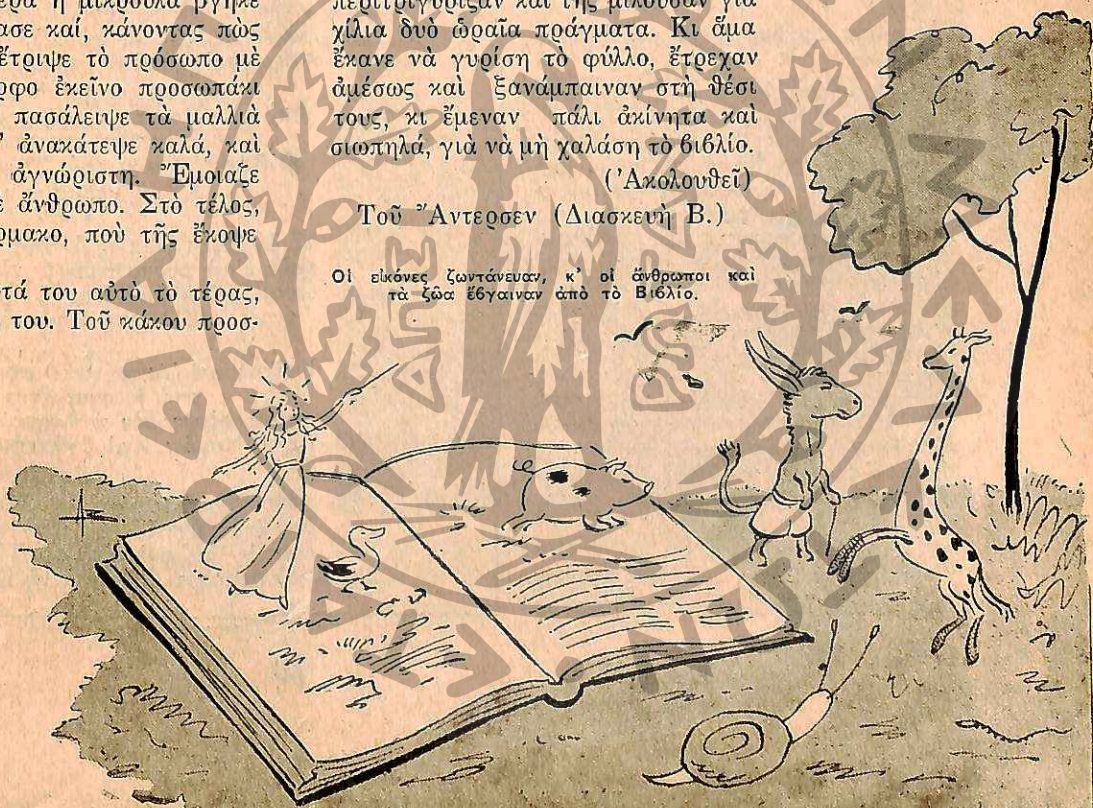
'Ότετα τ' άγόρια πήραν τις πλάκες τους κι άρχισαν να γράφουν με τὰ διαμαντένια τους κοντύλια. Μά τώρα δεν έγραφαν ψηφία και αριθμούς, όπως στο σχολείο, αλλά το τί έπέρασαν όλο αυτό τον καιρό μακριά από τον πατέρα και την αδελφούλα τους.

Εκείνη πάλι, πήρε—λέει—το βιβλίο με τὰ παραμύθια και το ξεφύλλιζε κοιτώντας τις ωραιές του εικόνες. Και σε κάθε φύλλο που άνοιγε, ή εικόνα του ζωντανευσε σιγά-σιγά, τὰ πουλάκια κελαιδοῦσαν, κι οί άνθρωποι και τὰ ζώα έβγαιναν από το βιβλίο, την περιτριγύριζαν και της μιλούσαν για χιλια δυό ωραία πράγματα. Κι άμα έκανε να γυρίση το φύλλο, έτρεχαν άμέσως και ξαναμπαιναν στη θέση τους, κι έμεναν πάλι άκίνητα και σιωπηλά, για να μη χαλάση το βιβλίο.

(Άκολουθεί)

Του 'Αντερσεν (Διασκευή Β.)

Οί εικόνες ζωντανεύαν, κ' οί άνθρωποι και τὰ ζώα έβγαιναν από το βιβλίο.

ΚΥΠΡΟΣ

τό νικαί των πρωταθλητών

ΣΠ. ΑΥΛΩΝΙΤΗ

Και ένα πρόχειρο μόνο βλέμμα αν ρίξει κανείς στην ιστορία του συγχρόνου Έλληνικού Αθλητισμού, θα ιδεί ότι η Κύπρος έχει προσφέρει στην πατρίδα μας το πλουσιώτερο έμπυχο αθλητικό υλικό απ' όλα τα άλλα μέρη της χώρας. Γιατί αν η Χίος έδωσε ένα Μαντακά κι ένα Σύλλα, η Ρούμελη ένα Ζαχαρόπουλο κι ένα Βεργίνη, το Μαρούσι ένα Σπύρο Λούη κι άλλες περιοχές διάφορους άλλους σπουδαίους αθλητάς, η Κύπρος έχει στολίσει το Έλληνικό αθλητικό πάνθεον με πληθώρα πρωταθλητών και δεν έπαψε ποτέ να είναι το καλύτερο αθλητικό φυτώριο της χώρας. Και έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον το γεγονός ότι δεν είναι μόνο ο μεγάλος αριθμός των αθλητών, που προσφέρει το Έλληνικό αυτό νησί στον αθλητισμό μας, αλλά και η μεγάλη αξία των περισσότερων από αυτούς. Κατά τη δεκαετία ιδίως 1930—1940, που ήταν και η θριαμβευτικότερη της ιστορίας του αθλητισμού μας, με τις συνεχείς επιτυχίες των ομάδων μας τις Βαλκανίδες του στίβου, η Κύπρος είχε πάντα τον μεγαλύτερο αριθμό σε νίκες και βαθμούς μεταξύ των άλλων περιοχών της χώρας. Ποιος μπορεί να ξεχάσει τον αήττητο «σπρίντερ» Ρένο Φραγκούδη, που οι Πανελλήνιες επιδόσεις του έχουν μείνει ακόμα ακατάρριπτες, τον Μαραθωνοδρόμο Στέλιο Κυριακίδη με τις τόσες διεθνείς νίκες του, την Δομνίτσα Λανίτου—την καλύτερη αθλήτρια, που γνώρισε ο Έλληνικός στίβος—για να αναφέρουμε μόνο τις κυριότερες φυσιογνωμίες του προπολεμικού μας αθλητισμού;

Φοβούμαι ότι αν ήθελε κανείς ν' απარიθμήσει, έστω και τους κυριώτερους εκπροσώπους του Κυπριακού Αθλητισμού κατά την τελευταία τριακονταετία, θα κινδύνευε να παραλείψει πολλούς—γιατί ακριβώς είνι πάρα πολλοί. Πώς όμως να μην αναφέρουμε δυό απ' τους πρώτους Πανελληνιονίκες των δρόμων ήμιαντοχής—τον Τσουμπορή που ξεκίνησε, όπως κι ο άσος της ταχύτητας για την εποχή εκείνη (1925—1930) Παντελίδης από τα Παγκύπρια για να κατακτήσουν τον τίτλο του πρωταθλητού της Ελλάδας; Έπειτα τον Μήτσιγγα που διαδέχθηκε τον Παντελίδη στους δρόμους ταχύτητας, για να έρθει αργότερα ο φτερωτός Ρένος Φραγκούδης να τους έπισκιάσει όλους, όχι μόνο με

τά ακατάρριπτα Πανελλήνια ρεκόρ στα 100 και τα 200 μέτρα με 10'' 6) 10 και 21'' 6) 10, αλλά και με το υποδειγματικό αθλητικό ήθος του, που όμοιο του δεν γνώρισαν οι Έλληνικοί στίβοι. Η Κύπρος όμως είχε παράδοσι στο να παρουσιάζει ικανώτατους δρομείς ταχύτητας και μόνο τα τελευταία χρόνια έχασε το προνόμιο να εφοδιάζει την εθνική μας ομάδα με τους πρωταθλητάς των αγωνισμάτων αυτών. Έτσι, απ' το 1929 είχε και άλλον ικανόν «σπρίντερ», τον Κυριακίδη—σχετον με τον γνωστό μαραθωνοδρόμο—και τον Καραγεωργιάδη που το 1936 έπέτυχε 10'' 9) 10 στα 100 μέτρα. Μήπως όμως στους δρόμους αντοχής η Κύπρος δεν παρουσίασε τον Στέλιο Κυριακίδη—τη μεγαλύτερη φυσιογνωμία των νεωτέρων χρόνων του Έλληνικού αθλητισμού; Μόνο τον περιφανή θρίαμβο του Κυριακίδη στον διεθνή Μαραθώνιο της Βοστώνης το 1946 επί 126 επιλέκτων μαραθωνοδρόμων απ' όλο τον κόσμο ν' αναφέρει κανείς είναι αρκετό για να δείξει την αξία του Κυπρίου αυτού δρομέως με το μεθοδικό τρέξιμο και την φιλότιμη προσπάθεια. Άλλα πόσες άλλες φορές δεν είχε νικήσει ο Κυριακίδης στον Μαραθώνιο και σ' άλλους, μικρότερους, δρόμους αντοχής... Ένας ακόμα σπουδαίος Κύπριος αθλητής, που ίσως να τον έχουν ξε-

χάσει κι οι παλαιοί φίλαθλοι, έπειδη πέρασε σάν διάττων άστήρ απ' το αθλητικό μας στερέωμα και χάθηκε κατόπιν στην Αμερική, ήταν ο περίφημος αλτης Πετρίδης. Άφου έχάρισε το 1933 νέα Έλληνικά ρεκόρ στο μήκος με 6.86 και στο τριπλούν με 14.52, έπέτυχε αργότερα στην Αμερική το θαυμαστό άλμα 15.08 στο τριπλούν, που ουσιαστικά άποτελεί την καλύτερη Έλληνική επίδοσι και σήμερα.

Ένα άλλο άστέρι, που πέρασε γρήγορα από τον αθλητισμό μας ήταν ο Παπαμιχαήλ, που πέρασε πρώτος το «διάφραγμα» των 7 μέτρων στο άλμα εις μήκος, ενώ ένας άλλος Κύπριος, ο Μικελίδης, έπλησίαζε τα 14 μέτρα στο τριπλούν. Έπειτα (1937) ήλθε ο Συμεωνίδης για να καταρρίψει το τότε Πανελλήνιο ρεκόρ του τριπλούν με 14 μ. 64, άφου η επίδοσις του Πετρίδη στην Αμερική δεν ήταν δυνατόν να αναγνωρισθί επισήμως.

Δεν θα τελειώναμε όμως αν συνεχίζαμε τον άτελειωτο κατάλογο των πρωταθλητών μας που γενέτερά τους είναι η Κύπρος. Μόνο στις ρίψεις δεν παρουσίασε το «νησί των πρωταθλητών» σπουδαίους αθλητάς, εκτός απ' τον δυναμικό έφηβο Άλεξάνδρου, που πριν λίγα χρόνια ξεπέρασε τα 43 μέτρα στη Δισκοβολία και φαινόταν ικανός για μεγαλύτερες βολές. Από διετίας όμως χάθηκε κι αυτός απ' το αθλητικό στερέωμα και μόνος εκπρόσωπος του Κυπριακού Αθλητισμού στην Πρωτεύουσα είναι σήμερα ο μαραθωνοδρόμος Μελής Χαραλάμπους που, ακολουθώντας την παράδοσι του δασκάλου του στους δρόμους αντοχής Κυριακίδη, ανακηρύχθηκε φέτος πρωταθλητής Ελλάδος στον Μαραθώνιο δρόμο.

Σ. ΣΚΙΠΗ

ΥΜΝΟΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Κύπρo, πώς νά σέ πώ ; — μικρήν 'Ελλάδα
ή της 'Ελλάδος κόρη, ή 'Ελλάδα άκραιά ;
Μά όπως και νά σέ πώ, 'Εσϋ λαμπάδα
καίς στούς αιώνες μέσα πανωραία.

'Απ' τὰ κλαριά μιάς χαρουπιᾶς σου ή Λύρα,
κρέμεται πάντα εκεί,
τοϋ Βασιλιά σου τοϋ 'Υμνωδοϋ Κινύρα...
Κι' ή μελωδία της άντηχεί.

Μ' άν εἶσαι με τ' ς άνθους τοϋ γλυκανίσου
καί με τὰ ροδοστάματα πλάσμενη,
εἶσαι καί Μάννα της Συγκλητικής σου,
ὦ Μεγαλόνησο άντρειωμένη !

Καί με τοϋ 'Αντρονικού σου την ψυχή,
στά Μαρμαρένια 'Αλώνια,
πόσες φορές δέν πάλεψες 'Εσϋ
με τὸ Χαμό ; Καί βγήκες απ' τὰ χρόνια

πάντα ξονανιωμένη, — άξαφνο φύλλο
άνοιξης νέας ! — Γιατί στην άγκαλιά σου
κρατάς σὰ φυλαχτὸ τὸ Τίμιο Εϋλο,
ποϋ σου έφερε ή Βυζαντινή Κυρά σου.

ΚΙΝΗΣΙΣ Ε.Ε.Σ.Ν.

ΝΕΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΛΕΥΚΩΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ

Η έν Γενεύη Ένωσις των Έρυθρών Σταυρών έν τη έπιθυμία της νά δημιουργήση σταθερωτέραν έπικοινωνίαν μεταξύ των ομάδων Έρυθρού Σταυρού Νεότητος των διαφόρων χωρών έγκαινιάζει νέον σύστημα ανταλλαγής λευκωμάτων σχολικής αλληλογραφίας, εις το όποιον έκλήθησαν νά μετάσχουν άρχικώς 6 χώραι μεταξύ των όποιων και ή Πατρίς μας.

Κατά το σύστημα τούτο, το πρώτον Λεύκωμα άπευθύνεται ως συνήθως άπροσώπως. Την ανταλλαγήν όμως των πρώτων Λευκωμάτων θα έπακολουθήση σταθερά και μόνιμος έπικοινωνία μεταξύ των ούτω συνδεθέντων Σχολείων.

Έναρξις του συστήματος τούτου εις Ελλάδα έγένετο ήδη διά της συνδέσεως των ακόλουθων Έλληνικών Σχολείων. με αντίστοιχα Σχολεία άλλων χωρών.

Α' ΣΕΙΡΑ

- 1) 2ον Γυμνάσιον Θηλέων 'Αθηνών, τάξις Στ' με το Σχολείον Theresetta του Καναδά.
- 2) Δημοσία Έμπορική Σχολή Θηλέων 'Αθηνών, με το Σχολείον Pins του Καναδά.
- 3) Δημοτ. Σχολείον Καλυδίων Μεσογείων, με το Σχολείον Franklin Intermediate του Καναδά.
- 4) 'Ιδιωτική Σχολή «Βυζάντιον» 'Αθηνών με το Σχολείον Fürth. Underfarnsdach της Γερμανίας.
- 5) 4ον Δημ. Σχολείον Έ Περιφερείας 'Αθηνών, με το Σχολείον Vincke της Γερμανίας.
- 6) 41ον Δημ. Σχολείον Β' Περιφ. 'Αθηνών, με το Σχολείον Quelle της Γερμανίας.
- 7) Γυμνάσιον Άριδαίας με το Σχολείον Sekiya της Ιαπωνίας.
- 8) 2ον Γυμνάσιον Θηλέων 'Αθηνών, τάξις Στ' με το Σχολείον Onoshindachi της Ιαπωνίας.
- 9) Άρσάκειον Γυμνάσιον Θηλέων 'Αθηνών με το Σχολείον Johoku της Ιαπωνίας.
- 10) 4ον Γυμνάσιον Θηλέων 'Αθηνών, με το Σχολείον Kollerods της Σουηδίας.
- 11) Γυμνάσιον Θηλέων Καλλιθέας, με το Σχολείον Halmstand της Σουηδίας.
- 12) 2ον Γυμνάσιον Θηλέων 'Αθηνών, τάξις Η2 με το Σχολείον Kungsholmens της Σουηδίας.
- 13) 'Ιδιωτική Σχολή Μ. Εϋδαίμονος Πειραιώς, με το Σχολείον St. Josephs της Ιρλανδίας.
- 14) 'Ιδιωτική Σχολή Θηλέων Έλληνικού Έκπαιδευτικού Συνδέσμου «Μ. Κρίκου» με το Σχολείον St. Mary's College της Ιρλανδίας.
- 15) 2ον Γυμνάσιον Θηλέων 'Αθηνών, τάξις Η1 με το Σχολείον St. Mary's Convent της Ιρλανδίας.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Το προσεχές θέρος εις τας Ηνωμένας Πολιτείας και τον Καναδάν θα οργανωθούν Διεθνή Συνέδρια των Έρυθροσταυριτών προς ανταλλαγήν απόψεων επί θεμάτων χρησίμων διά την προαγωγήν του έργου του Έρυθρού Σταυρού Νεότητος.

Εις τα Συνέδρια αυτά θα οργανωθούν και διεθνείς Έκθεσεις, εις τας όποιας ο Έρυθρός Σταυρός Νεότητος της έν Γενεύη Ένώσεως των Έρυθρών Σταυρών παρακαλεί νά συμμετάσχη και ο Έλληνικός Έρυθρός Σταυρός Νεότητος διά της άποστολής έργων ίχνογραφίας και ζωγραφικής τα όποια νά άπεικονίζουν την ζωήν των μαθητών.

Έλπίζομεν ότι οι Έλληνες Έρυθροσταυρίται με πολλήν προθυμίαν θα άρχίσουν άμέσως την προετοιμασίαν τοιούτων έργων ώστε και ή Πατρίς μας να αντιπροσωπευθή εις τας Έκθεσεις αυτές έπαξίως.

Σ Η Μ. Άπό Ξειψι χώρου άρκετή μαθητική Συνεργασία και δράσις ομάδων Ε.Ε.Σ.Ν. θα δημοσιευθή εις το προσεχές.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕΝ ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΗΤΕ ΟΤΙ:

1) Οί φωτογραφίες που στέλλονται για δημοσίευσιν εις το περιοδικό μας, πρέπει α) να φανερώνουν έρυθροσταυριτικήν δράσιν κατά των ώραν της εργασίας, β) να είναι γυαλιστερές και καθαρές, γ) με όσον το δυνατόν ολιγώτερα πρόσωπα.
2) Πρέπει να άρχίση από τώρα ή έτοιμασία του λευκώματος Σχολ. αλληλογραφίας ώστε να σταλή τούτο εις τα Γραφεία μας πρό της λήξεως του σχολ. έτους.

3) Να στέλλετε εις τα Γραφεία μας σύντομον περίληψιν της Έρυθροσταυριτικής δράσεως των μαθητών για να την δημοσιεύσωμε εις το περιοδικό και να ενημερώνωμε σχετικώς την Γενεύην.

4) Υπάρχουν εις τα Γραφεία μας ώραία μεταλλικά σήματα Ε.Σ.Ν., καμωμένα εις την Άγγλίαν, άντι 0,50 δραχ. έκαστον, τα όποια άποστέλλονται κατόπιν παραγγελίας και άποστολής του αντίτιμου.

5) Τα έμβάσματα διά το περιοδικόν να μη στέλνεται προσωπικώς, αλλά άπρoσωπoς Έλληνικόν Έρυθρόν Σταυρόν Νεότητος, όδoς Μάκενζυ Κίγκ 1, διότι άλλως δυσχεραίνεται ή είσπραξις.

6) Έπιστροφάι φυλλάδιον περιοδικού γίνονται δεκταί μόνον μέχρι τέλους του έπομένου μηνός, δηλ. φυλλάδια του Δεκεμβρίου έ.έ. θα γίνονται δεκτά μόνον μέχρι τέλους Ιανουαρίου 1955.

ΕΣΝ του Δημ. Σχολ. Πολυσίτου, Ξάνθης εις τον Σχολ. κήπον Juniors of Elem. School Polysiton, Xanthe in their school garden.

ΔΡΑΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημ. Σχολείου Α.Κ.ρ.ά.τ.α.ς Αιγιάλειας καλλιεργούν σχολ. κήπο. Εξ τής παλαιοτέρας των προιώντων του οποίου συνέλεξαν 675,50 δρχ. Καθιέρωσαν έδωμάδα πρασίνου και εφύτευσαν περί τὰ 150 δένδρα. Από τας εισπράξεις των καλόντων διέθεσαν 450 δρχ. υπέρ του χωρίου. Συνέλεξαν 30 δκ. χαμομήλι, τὸ προϊόν τῆς πωλήσεως τοῦ ὁποίου θὰ διαθέσουν διὰ διαφόρους ανάγκας. Έβοήθησαν εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ παραπήγματος τοῦ Σχολείου των. Βοηθοῦν τοὺς ἀδυνάτους εἰς τὰ μαθήματα μαθητὰς.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημ. Σχολείου Ν.υ.μ.φ.α.σ.ί.α.ς Γορτυνίας φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου των, τὴν ἰδικὴν των καὶ τὸν δρόμον τοῦ χωρίου. Έχουν μαθητικὸ κουρεῖο. Έψαλλαν τὰ κάλαντα ὑπὲρ τῶν πτωχῶν συμμαθητῶν των. Καλλιεργοῦν σχολ. κήπο καὶ φυτῶριον ἀμυγδαλῶν. Εφύτευσαν πολλὰ πεῦκα. Έβοήθησαν εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ὑδρογείου καὶ τμήματος ὁδοῦ τῆς Κοινότητος.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 8ου Δημ. Σχολείου Κ.α.λ.α.μ.ῶν φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου των καὶ τὴν ἰδικὴν των. Έχουν σχολ. φαρμακεῖο καὶ μα-

φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου των καὶ τὴν ἰδικὴν των. Έχουν μαθητικὸ κουρεῖο. Καλλιεργοῦν σχολ. κήπο. Εξ τῆς πωλήσεως τῶν προιώντων τοῦ ὁποίου συνέλεξαν 675,50 δρχ. Καθιέρωσαν έδωμάδα πρασίνου και εφύτευσαν περι τα 150 δένδρα. Από τας εισπράξεις των καλόντων διέθεσαν 450 δρχ. υπέρ του χωρίου. Συνέλεξαν 30 δκ. χαμομήλι, τὸ προϊόν τῆς πωλήσεως τοῦ ὁποίου θὰ διαθέσουν διὰ διαφόρους ανάγκας. Έβοήθησαν εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ παραπήγματος τοῦ Σχολείου των. Βοηθοῦν τοὺς ἀδυνάτους εἰς τὰ μαθήματα μαθητὰς.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημ. Σχολείου Ν.υ.μ.φ.α.σ.ί.α.ς Γορτυνίας φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου των, τὴν ἰδικὴν των καὶ τὸν δρόμον τοῦ χωρίου. Έχουν μαθητικὸ κουρεῖο. Έψαλλαν τὰ κάλαντα ὑπὲρ τῶν πτωχῶν συμμαθητῶν των. Καλλιεργοῦν σχολ. κήπο καὶ φυτῶριον ἀμυγδαλῶν. Εφύτευσαν πολλὰ πεῦκα. Έβοήθησαν εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ὑδρογείου καὶ τμήματος ὁδοῦ τῆς Κοινότητος.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημ. Σχολείου Π.α.ρ.α.λ.ί.α.ς Αιγιάλειας φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου των, τὴν ἰδικὴν των καὶ τὸν χωρίου των. Με χρήματα ἰδικὰ των ἀγόρασαν 40 μολύβια, τὰ ὁποῖα ἀπέστειλαν εἰς τὸ Δημ. Σχολεῖον Ἀκράτας. Βοηθοῦν τοὺς πτωχοὺς συμμαθητὰς των. Εφύτευσαν διάφορα δένδρα. Καλλιεργοῦν σχολ. κήπο. Τὰ χρήματα ποὺ ἐμάζεψαν ἀπὸ τὰ κάλαντα διέθεσαν ὑπὲρ τοῦ σχολικοῦ των ταμείου. Ἀλληλογραφοῦν με τοὺς ἐρυθροσταυρίτας τοῦ Δημ. Σχολείου Αὐγῶ Ἰωάννιν, εἰς τοὺς ὁποίους ἀπέστειλαν δέμα με 102 κλήματα ἀμπέλου.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημ. Σχολείου Ρ.ο.δ.ί.α.ς Αιγιάλειας των καὶ τὴν ἰδικὴν των. Έχουν σχολ. φαρμακεῖο καὶ παρέχουν τῆς πρώτης βοήθειας εἰς τοὺς ἔχοντες ἀνάγκην. Έχουν σχολ. ταμεῖο καὶ βοηθοῦν τοὺς πτωχοὺς συμμαθητὰς των. Ἀπέστειλαν τετράδια καὶ μολύβια εἰς τοὺς σεισμοπλήκτους μαθητὰς τῶν Ἰονίων Νήσων. Έχουν σχολ. βιβλιοθήκη. Καλλιεργοῦν σχολ. κήπο. Έβοήθησαν εἰς τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ διδασκαλίου των. Ἰσοπέδωσαν τὸ προαύλιον τοῦ σχολείου των. Συνέλεξαν 111 ἀκάδες ἐλαϊοκάρπου τὸν ὁποῖον ἀντήλλαξαν με 22 δκ. ἐλαίου, τὸ προϊόν τῆς πωλήσεως τοῦ ὁποίου 330 δρχ. διέθεσαν πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ταμείου των. Ἐπισκέπτονται τοὺς ἀσθενεῖς συμμαθητὰς των. Ὁργανώνουν ἐκδρομὰς.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημ. Σχολείου Ν.ικ.ο.λ.έ.κ.ῶ.ν Αιγιάλειας φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου των, τὴν ἰδικὴν των καὶ τοῦ χωρίου των. Καλλιεργοῦν σχολ. κήπο. Περιποιῶνται τὰ δένδρα. Βοηθοῦν τοὺς ἀδυνάτους εἰς τὰ μαθήματα μαθητὰς. Έχουν σχολ. φαρμακεῖο καὶ παρέχουν τῆς πρώτης βοήθειας εἰς τοὺς ἔχοντες ἀνάγκην. Συνέλεξαν γραφικὴν ὕλην καὶ βιβλία διὰ τὰ σεισμοπλήκτα παιδιὰ τῶν Ἰονίων Νήσων.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημ. Σχολείου Μ.α.ρ.α.θ.ο.ῦ.σ.η.ς Μεγαλοπολῆως φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου των καὶ τὴν ἰδικὴν των. Παρακολουθοῦν μαθήματα ὑγιεινῆς.

Αἱ Ε.Σ.Ν. μαθητρίαι τοῦ Γ.υ.μ.ν.α.σ.ί.ο.υ Ὁ.η.λ.έ.ω.ν Κορίνθου ἀπέστειλαν δέματα εἰς τὰς Δημ. Σχολεῖα Καταφυγίου καὶ Ἀγγελοχωρίου Βερρρίας. Ἀλληλογραφοῦν με Ἐρυθροσταυρίτισσας ἄλλων σχολείων.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημ. Σχολείου Π.ρ.α.γ.μ.α.τ.ε.υ.τ.ικ.ῆ.ς Κυνουρίας φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ σχολείου των καὶ τὴν ἰδικὴν των. Βοηθοῦν τοὺς πτωχοὺς μαθητὰς με δίδυλα καὶ γραφικὴν ὕλην. Έχουν σχολ. φαρμακεῖο καὶ παρέχουν φάρμακα σὲ πτωχοὺς μαθητὰς. Ἀπέστειλαν δέμα με 22 τεμάχια ἱματισμοῦ καὶ γραφικῆς ὕλης εἰς τὸ Δημ. Σχολεῖον Μονοπαλάτων Κεφαλληνίας. Εφύτευσαν 200 ἐλαϊοδένδρα.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Γ.υ.μ.ν.α.σ.ί.ο.υ Ἀκράτας εφύτευσαν περί τὰ 1500 δένδρῳλῖα. Καλλιεργοῦν σχολ. κήπο. Έστειλαν στεφίδα εἰς τὸ Γυμνάσιον Κορίνθου.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημ. Σχολείου Ο.υ.τ.ε.μ.έ.ν.η.ς Αιγίου φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου των καὶ τὴν ἰδικὴν των. Καλλιεργοῦν σχολ. κήπο. Με χρήματα ἰδικὰ των ἀγόρασαν τρέφιμα διὰ 4 πτωχοὺς οἰκογενεῖας καὶ γραφικὴν ὕλην διὰ τοὺς σεισμοπλήκτους μαθητὰς. Με χρήματα ἀπὸ τὰ κάλαντα

ἀγόρασαν 2 θερμάστρας διὰ τὸ σχολεῖον των. Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημ. Σχολείου Δ.η.μ.η.τ.σ.ά.ν.η.ς φροντίζουν

Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημ. Σχολ. Κουτσούρου Α' Καρδίτης καθιερίζουν τὸ προαύλιον τῆς ἐκκλησίας
Juniors of Elem. School Koutsouron cleaning the church yard.

τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου των καὶ τὴν ἰδικὴν των. Έψαλλαν τὰ κάλαντα ὑπὲρ τοῦ Σχολικοῦ των Ταμείου. Ἀπέστειλαν δῶρα καὶ γραφικὴν ὕλην εἰς τοὺς σεισμοπλήκτους μαθητὰς.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του 15ου Δημ. Σχολείου Β.δ.ρ.ά.μ.α.ς φροντίζουν τὴν καθαριότητα τοῦ Σχολείου των καὶ τὴν ἰδικὴν των. Βοηθοῦν τοὺς πτωχοὺς συμμαθητὰς των με γραφικὴν ὕλην. Ἐπισκέφθησαν τὸ Γηροκομεῖον καὶ τὸ Στρατιωτικὸν Νοσοκομεῖον καὶ προσέφεραν σιγὰρα καὶ ἄλλα εἶδη. Με τὰ χρήματα, ποὺ ἐμάζεψαν ἀπὸ τὰ κάλαντα ἀγόρασαν διάφορα δῶρα καὶ κουλούρια διὰ τοὺς πτωχοὺς συμμαθητὰς των. Τὴν πρωτοχρονιά ἐπισκέφθησαν στρατιωτικὰς μονάδας τῆς πόλεως των καὶ προσέφεραν εἰς τοὺς στρατιωτὰς σιγὰρα καὶ χαρτοφάκελλα. Ἐπισκέφθησαν τὸ Κρατικὸν Νοσοκομεῖον καὶ προσέφεραν φρούτα. Ἐπισκέπτονται τοὺς ἀσθενεῖς συμμαθητὰς των.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημ. Σχολείου Ν.τ.υ.ρ.ο.λ.ῶ.ν Σερρών ἀπέστειλαν δέματα με γραφικὴ ὕλη εἰς τὰ σεισμοπλήκτα παιδιὰ τῶν Ἰονίων νήσων.

Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημ. Σχολ. Ἀνω Μυρτιάς φυτεύουν πεῦκα
Juniors of Elem. School Ano Myrtia planting pine trees

Καλλιεργοῦν σχολ. κήπο εἰς τὸν ὁποῖον ἐφύτευσαν 100 καρποφόρα δένδρα.

Οι Ε.Σ.Ν. μαθηταί του Δημ. Σχολείου Β.ε.λ.ε.ν.δ.ο.ῦ Κοζάνης με χρήματα, ἀπὸ τὰ κάλαντα ἀγόρασαν διάφορα δῶρα, διὰ τὸ Δημ. Σχολεῖον Βολιμῶν Ζακύνθου.

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Μιά κόρη λυγερή, πανώρια Ἑλληνοπούλα, ἐκεῖ ψηλὰ ἀνέβηκε, σὲ γραφικὴ κορφοῦλα.

Θέλει ἀπ' τὸ ὕψος τῆς κορφῆς μιὰν ἀδελφὴ νὰ ἰδῇ, νὰ τῆς μιλῇσῃ πρόσχαρα, στὴν ΚΥΠΡΟ μας νὰ πῇ

ἄμορφο κόρη λυγερή, ΚΥΠΡΟ ἀγαπημένη, δὲν εἶναι τῶρα μακριά, καιρὸς πολὺς δὲν μένει,

ποὺ ἀπὸ τῆ μαύρῃ σκοτεινιά μιὰ μέρα θ' ἀνατείλῃ, ὁ ἥλιος χρυσοπόρφυρος τὸ φῶς του νὰ σοῦ στείλῃ.

ΣΤΑΓΙΑΣ Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Μαθητῆς Γυμ. Λεωνιδίου

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΣ

- 1) Πόλις τῆς Θεσσαλίας.
- 2) Ὄρος τῆς Λέσβου.
- 3) Πόλις τῆς Μακεδονίας
- 4) Κρητικὸν ὄρος.
- 5) Πόλις τῆς Ἰταλίας.
- 6) Νησὶ τῆς Ἀλβανίας.
- 7) Κράτος τῆς Νοτ. Ἀμερικῆς.

Τὰ ἀρχικὰ τῶν ἄνω 7 λέξεων σχηματίζουν μιὰ ἐνδοξη Ἑλληνικὴ πόλι.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Μαθ. Γυμνασίου Τεγέας Τριπόλεως

ΣΚΑΛΑ

Β.
Β..
Β...
Β....
Β.....
Β.....
Β.....
Β.....

- 1) Ὑποτακτικὴ ρήματος Ἀορίστου β.
- 2) Βίαισιν.
- 3) Ἑρπετόν.
- 3) Τὸ ἔχει κάθε στερεὸν σῶμα.
- 5) Τσαμπὶ σταφυλίου.
- 6) Ἀνεμος.
- 7) Ἀρχων.
- 8) Ἀνδρικὸν ὄνομα.

ΣΚΑΛΑ

- 1) Α...Σ
- 2) Α...Σ
- 3) Α...Σ
- 4) Α...Σ
- 5) Α...Σ
- 6) Α...Σ
- 7) Α...Σ
- 8) Α...Σ
- 9) Α...Σ

- 1) Εἰς ἐκ τῶν μεγαλυτέρων ποταμῶν τῆς Μ. Ἀσίας.
- 2) Βασιλεὺς τῶν πουλιῶν.
- 3) Πολύτιμος λίθος.
- 4) Ποταμὸς τῆς Πελοποννήσου.
- 5) Ἀρχαῖος ρήτωρ τῶν Ἀθηνῶν.
- 6) Ὁ πατὴρ τῶν ὁδῶν.
- 7) Μέγας ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας.
- 8) Κύριον ὄνομα.
- 9) Ποταμὸς τῆς Δυτικῆς Στερεᾶς (κοινῶς).

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΓΙΩΤΗΣ
Μαθ. Γυμνασίου Παγανιανῆς

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

—Κωστάκη, Νίκη, Μαρίκα, Βάλατε μέσα στὴ βαλίτσα μου τῆς πυτζάμες μου καὶ τὰ παπούτσι· —Ναί, μπαμπά, τὰ βάλλαμε, ἀλλὰ δὲν μὰς εἶπες σὲ ποῖο μέρος πρόκειται νὰ πᾶς;

—Μὰ δὲν ἀκούσατε σὰς τὸ εἶπα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΓΙΑΣ
Μαθ. Β' Γυμνασίου Ἀρρέων Πειραιῶς

ΣΚΑΛΑ

- 1) Α.Α
- 2) Α.Α
- 3) Α...Α
- 4) Α...Α
- 5) Α...Α

- 1) Πρόθεσις.
- 2) Πόλις τῆς Ἡπείρου.
- 3) Ἀρχαία θεά.
- 4) Δημιουργημα γλυπτικῆς.
- 5) Βαλκανικὸ κράτος.

ΚΩΝ/ΤΙΝΟΣ ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Γυμνασίον Πρεβέζης

ΣΚΑΛΑ

- 1) Α
- 2) Α.
- 3) Α..
- 4) Α...
- 5) Α....
- 6) Α.....
- 7) Α.....
- 8) Α.....
- 9) Α.....
- 10) Α.....
- 11) Α.....

- 1) Φωνήεν.
- 2) Ὑποθετικὸς σύνδεσμος.
- 3) Πρόθεσις.
- 4) Ποταμὸς τῆς Μ. Ἀσίας.
- 5) Πόλις τῆς Πελοποννήσου.
- 6) Πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος.
- 7) Πόλις τῆς Αὐστραλίας.
- 8) Τὰ νησιὰ τῆς Ἀμερικῆς.
- 9) Ἡρώας τοῦ 21.
- 10) Εἶχε λάβει μέρος εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον (αἰτ. ἐνίκου).
- 11) Πόλις τῆς Αἰγύπτου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΓΙΟΥΡΟΥΚΟΣ
Μαθ. Δημ. Σχολεῖου Σταδίου Τεγέας

ΤΡΙΓΩΝΟΝ

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)
- 9)
- 10)

- 1) Σύμφωνον.
- 2) μονοσύλλαβος πρόθεσις.
- 3) βεβαιωτικὸν ἐπίρρημα.
- 4) Χρονικὸς σύνδεσμος.
- 5) Ἑρμιονεὺς ποιητῆς τῆς ἀρχαιότητος.
- 6) Εἰς ἐκ τῶν μεγαλυτέρων ποιητῶν τοῦ κόσμου.
- 7) Πόλις τοῦ νομοῦ Ἀργολίδος.
- 8) Τὸ εὐαγγέλιον τῶν Μωσμεθανῶν.
- 9) Βουκολικὸς ποιητῆς τῆς ἀρχαιότητος.
- 10) Ἀρχαῖος ρήτωρ.

Ι. ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΣ
Γυμν. Κρανιδίου

ΜΑΓΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΔΙΧΩΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

“Όταν τὸ ἀπόγευμα δύσῃ Μαῖα· δρε ὁ ἥλιος, θὰ τὴν κατεβάσωμε. Ποιά;

Δὲν ἀκούσες;

Μίμη, Λάκη νὰ δῆτε τί ὠραία ποὺ εἶναι!

Τί Μπαμπά;

Μὰ δὲν ἀκούτε;

ΠΑΡ. ΜΠΕΚΑΚΟΥ
Γυμνασίον Νικαίας

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΨΗΦΙΩΝ

Πατῶ, ὦρα, χωρίς, πόνος, ἀραιός, πίπτω.

Τὸ πρῶτο ψηφίον κάθε μιᾶς τῶν ἐξ αὐτῶν λέξεων πρέπει νὰ ἀντικατασταθῇ με ἄλλο ψηφίον ὥστε νὰ ἀλλάξῃ ἡ ἐννοία τῆς λέξεως. Ἐὰν ἡ ἀντικατάστασις γίνῃ σωστά, τότε τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν νέων λέξεων πρέπει νὰ δώσουν τὸ ὄνομα μεγάλῃς πόλεως τῆς Κίνας.

ΜΑΡΙΑ ΣΤΑΥΡΑΚΗ
Γυμν. Σητείας

ΑΚΡΙΒΟΛΟΓΙΑ

—Μπράβο μικρέ μου... Βλέπω ὅτι πηγαίνεις σχολεῖο.

—Δὲν πηγαίνω, με στέλνουν με τὸ ζόρι.

ΛΕΛΑ ΑΓΓ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ
Β' Γυμν. Θηλέων Πειραιῶς

ΤΡΙΓΩΝΟΝ

- 1)
- 2)
- 3) ...
- 4) ..
- 5) .

Ὅριζοντίως καὶ καθέτως:
1) Ὄρος τῶν Βαλκανίων. 2) Λάσπη (καθ.). 3) Τρωκτικόν. 4) Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία. 5) Σύμφωνον. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
Γυμνασιακὸν Παράρτημα Κοπανακίου

ΛΥΣΕΙΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1954

ΣΚΑΛΑ

- 1) Ἴος 2) Ἴνερ 3) Ἴστρος 4) Ἴδωκος
- 5) Ἰλισσὸς 6) Ἰσίδωρος 7) Ἰουστίνος 8) Ἰπποκράτης.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- 1) Ἀμοῦσεν 2) Παρὰ τὸ Γιοχάνεσμπουργκ
- 3) Ἀπὸ τὸ μήκος τῆς σκιᾶς των 4) Ἡ Νέα Υόρκη 5) Τοῦ Χέσπορ με ὕψος 138 μέτρα
- 6) Τοῦ Μαξεντίου 7) Ὀττάβα 8) Ὁ Ἰωάννης.

ΣΚΑΛΑ

- 1) Πᾶς 2) Παῖς 3) Πᾶρος 4) Πόντος 5) Πυλάδες.

ΤΡΙΓΩΝΟΝ

- 1) Ρόδος 2) Ὄνος 3) Δόν 4) Ὄς 5)ς.

ΣΚΑΛΑ

- 1) Σὺ 2) Ἀνὰ 3) Ἀρὶν 4) Μῆλον 5) Ἀλπεῖς 6) Ἀννίβας 7) Δουναβίς.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΣ

- 1) Ἀρὶν 2) Μάλτα 3) Γαλλία 4) Μιλῶν
- 5) Ἀπένινα 6) Βιστούλας 7) Ἀτλαντικός.

Η αλληλογραφία της θείας Σταυρούλας

Καλὴν ἑσπέρα ἀνήψια μου, κι ἂν εἶν' ὁ ὀρισμός σας, τὰ κάλαντα ἡ θεία σας θὰ πῇ στ' ἀρχοντικό σας. Θὰ σᾶς τὰ ψάλω, ἀνήψια μου, ἐν πλήρει συντομίᾳ. Γιατὶ μὲ ξεχειλίσσατε στὴν ἀλληλογραφία. Εὐχεται ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς σὲ ὅλα τὰ παιδιά του. Χαρά, υἱεῖα, πρόοδο μὲ ὅλην τὴν καρδιά του. Καὶ ἂς μὴ ξεχάσουν στὴ χρονιά πού ἐρχεται ὅπου νᾶναι τὸν διπλανό τους πάντοτε πῶς πρέπει νὰ βοηθᾶνε. Κι ἐγώ, καλὰ ἀνιψάκια μου, ἀντὶ φλουρί, στὴν πτίττα. Θὰ κρύψω ἓνα ὑψίλον, νὰ γράφετε τὸ «Ἐρυθρὸς» σωστά ἀντὶ μὲ ἦτα. Καὶ τώρα ἀφοῦ τὰ εἶπαμε τὰ κάλαντα, παιδιά, Ἀρχιμηνιά κι ἀρχιχρονιά ψιλή μου δεντρολιδανιά, Θὰ λάβετε μαζί μ' αὐτὰ καὶ μιὰ μικρὴ σακκούλα πού εἶν' γεμάτη μὲ φιλιὰ πού στέλνει

Ἡ Θεία Σταυρούλα

ταλάντο, ἂν ὑπάρχει, δὲν χάνεται ποτέ. Ἐξ ἄλλου πολλοὶ μεγάλοι ζωγράφοι ἢ συγγραφεῖς ὑπῆρξαν γιατροὶ ἢ δάσκαλοι. Στείλε μου δίχως ἄλλο σκίτσα καὶ μερικά ἀπ' αὐτὰ πού ἔχεις γράψει. Θὰ χαρῶ πραγματικά νὰ τὰ δῶ καὶ νὰ τὰ διαβάσω.

Ἀγνὴ Ντούσια, Πρέβεζα. — Πόσο ἀληθινὰ εἶναι αὐτὰ πού μοῦ γράφεις καὶ πόσο ἀνθρώπινα. Ἀγαπῶμε καὶ ἐπιθυμοῦμε πάντοτε ἐκεῖνο πού μᾶς λείπει. Τὸ καλοκαίρι ἀναπολοῦμε τὸ σχολεῖο, τὸ χειμῶνα τὶς διακοπές. Μὰ καὶ τὰ δύο χρειάζονται. Σοῦ εὐχομαι καλὸ διάβασμα, καὶ νὰ προβιβασθῇς μὲ ἄριστα, ὥστε νὰ ἀπολαύσῃς τὶς διακοπές σου μὲ ἡσυχὴ τῆ συνείδησιν.

Σταυρούλα Ζουλιανάκη, Θεσσαλονίκη. — Ἀγαπητὴ μου συνονόματη ἀνιψούλα, σοῦ γράφω μόνον δύο λόγια γιὰ νὰ μὴν ἀπογοητευθῇς, βλέποντας ὅτι ἔμεινε τὸ γράμμα σου δίχως ἀπάντησι. Δὲν ἔχω καιρὸ νὰ ἐξετάσω τὸ ζήτημα πού ρωτᾷς. Θὰ λάβῃς ἀπάντησι ἐπ' αὐτοῦ στὸ προσεχές τεύχος. Πάντως ἓνα εἶναι βέβαιον καὶ αὐτὸ θέλω νὰ τὸ πιστέψῃς μὲ ὅλη σου τὴν καρδιά ὅτι χατήρια καὶ διακρίσεις ἀδικεῖς δὲν γίνονται γιὰ τὸν Ε.Ε. Σ. δὲν ὑπάρχει ἐπαρχία καὶ πρωτεύουσα οὔτε χωριὸ καὶ πόλις. Ὅλα του τὰ παιδιά εἶναι ἴσα στὰ μάτια του. Λοιπὸν θὰ τὰ ξαναποῦμε τὸν ἄλλο μῆνα.

Φιλίτσα, Βόλος. — Σ' εὐχαριστῶ, Φιλίτσα μου, γιὰ τὸ καθαρογράμμένο καὶ χαριτωμένο γραμματάκι σου, καὶ χάρηκα πού μοῦ ἔγραψες ὅτι ξέρεις νὰ διαβάξῃς ὠραῖα ὅλα τὰ βιβλία γιὰτὶ ἔτσι θὰ μπορέσῃς νὰ διαβάσῃς ὅτι ἡ θεία Σταυρούλα σὲ φιλεῖ πολὺ πολὺ στὰ δύο σου μαγουλάκια.

Χριστίνα Ζυγοῦρη, Μεσσηνία. — Ὅσα μοῦ γράφεις εἶναι πολὺ σωστά. Χαίρομαι πού ἀγαπᾷς τὸ σχολεῖο, τοὺς καθηγητὰς σου καὶ τὰ γράμματα καὶ θέλεις νὰ πᾶς καὶ στὸ Γυμνάσιο. Ἡ μόρφωσις καὶ τὰ γράμματα δὲν εἶναι μόνον χρήσιμα, γιὰτὶ μᾶς κάνουν ν' ἀποκτοῦμε τὴν ἐκτίμησι τῶν συνανθρώπων μας, ἀλλὰ καὶ γιὰτὶ ἐμᾶς τοὺς ἴδιους μᾶς κάνουν νὰ βλέπουμε πολλὰ πράγ-

ματα, νὰ τὰ καταλαβαῖνουμε καλλίτερα. Καὶ γενικὰ νὰ εἴμαστε σὲ θέσι καὶ τὸν ἑαυτὸ μας καὶ τοὺς ἄλλους νὰ βοηθοῦμε περισσότερο. Λοιπὸν, Χριστίνα, καλὴ πρόοδο στὸ σχολεῖο καὶ πάντοτε μὲ τὸ βραβεῖο.

Νίκη Κομμά, Ἐρμιόνη. Χαίρε νοικοκυρούλα. Δὲν ξέρεις πόσο ἡ θεία σας εὐχαριστεῖται ν' ἀκούῃ ὅτι οἱ ἀνιψιές της εἶναι καλὲς νοικοκυρὲς καὶ ἀσχολοῦνται μὲ τὸ σπῆτι τοὺς βοηθώντας τὴν μητέρα τους. Γιατὶ βλέπεις ὅσα νὰ μάθῃ μιὰ κοπέλλα ἂν δὲν εἶναι καὶ νοικοκυρὰ γιὰ νὰ μπορέσῃ κάποτε νὰ βαστάξῃ τὸ δικὸ της σπῆτι, θὰ πᾶνε χαμένα. Νὰ μοῦ ξαναγράψῃς γιὰ νὰ μοῦ πῇς πῶς περνᾷς τὴ μέρα σου τώρα πού δὲν πηγαίνεις πιά στὸ σχολεῖο.

Ἐλ. Γραμματικοπούλου, Κοζάνη. — Ἐνα περιστέρι ἔσχισε τὰ βουνὰ καὶ τὰ ὄρη καὶ μοῦ ἔφερε ἓνα γράμμα πολὺ λυπητερό. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ εἶσαι τόσο λυπημένη. Σκέψου ὅτι σπουδάζεις καὶ ὅτι γρήγορα θὰ τελειώσῃς τὸ γυμνάσιο καὶ θὰ γυρίσῃς στὸ σπῆτι σου χαρούμενη καὶ γεμάτη δύναμι γιὰ νὰ βοηθήσῃς καὶ σὺ τοὺς γονεῖς σου καὶ τὴν ἀγαπημένη σου μητέρα. Ὅσο γιὰ ἀρρώστιες, δὲν θέλω ν' ἀκούω ὅτι τέτοια πράγματα σοῦ περνοῦν ἀπὸ τὸν νοῦ. Φίλησέ μου τὴν Τασία. Τὸ σκίτσο σου καθὼς καὶ τὰ ποιηματάκια σου πολὺ τὰ χάρηκα. Γεῖά σου καὶ ὅταν μοῦ ξαναγράψῃς νὰ εἶναι τὸ γράμμα σου γεμάτο χαρὰ κι αἰσιοδοξία.

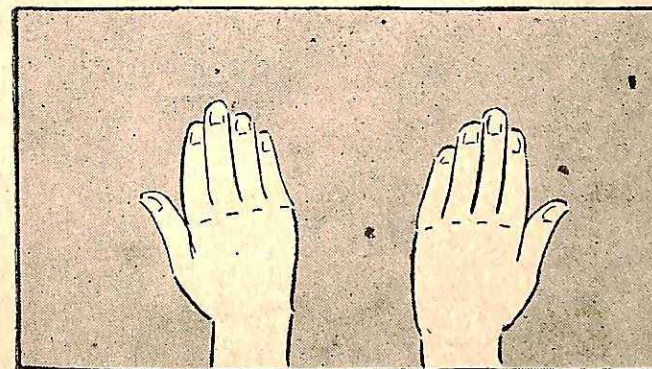
Μαρία καὶ Σωτηρία Ἀναστασίου, Πειραιεύς. Παίρνω χαρτὶ καὶ μελάνι γιὰ νὰ σᾶς ἀπαντήσω ὅπως μοῦ παραγγέλλετε. Καὶ θέλω νὰ σᾶς ρωτήσω πολλὰ πράγματα. Ποιὰ ἀπὸ τὶς δύο σας ἔγραψε τὸ γράμμα; Γιατὶ Μαρία δὲν πᾶς πιά στὸ σχολεῖο; Μήπως μαθαίνει καμμιά τέχνη; Ἐσὺ Σωτηρία τὸ σκέπτεσαι νὰ κάμῃς; θὰ πᾶς στὸ Γυμνάσιο; Νὰ λοιπὸν πού σᾶς ρωτῶ πολλὰ καὶ περιμένω νὰ μοῦ τὰ πῆτε.

(Σημ. Τὰ γράμματά σας γιὰ τὴ θεία Σταυρούλα θὰ τὰ ἀπευθύνετε — Ἐλν. Ἐρ. Στ. Νεότητος, ὁδὸς Μάκενζι Κίγκ 1, γιὰ τὴ θεία Σταυρούλα, Ἀθήνας).

ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΕΣ

ΧΕΡΙΑ ΠΑΝΤΑ ΚΑΘΑΡΑ

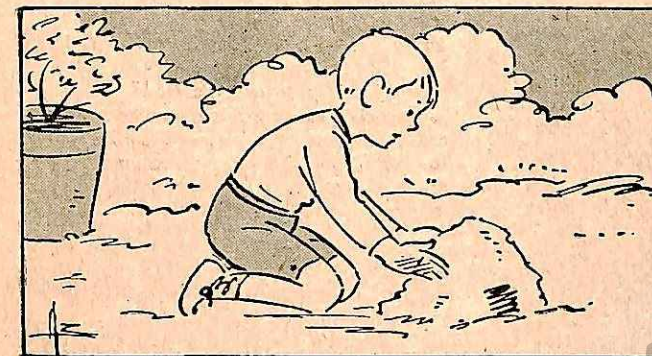
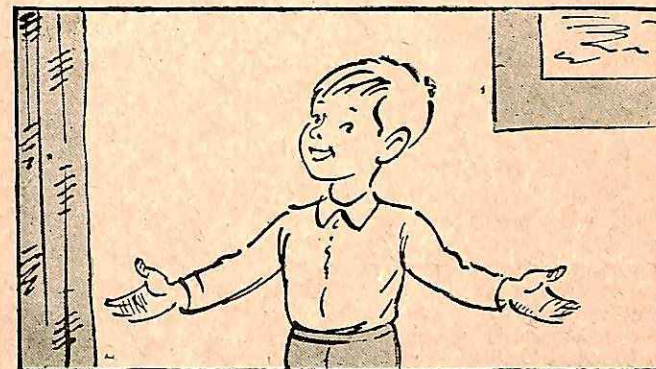
ὑπὸ Ἀν. Βω

Ἄ, πόσο εἶναι ὠμορφα τὰ καθαρὰ χεράκια, χωρὶς μουντζούρες, χρώματα καὶ μαῦρο στὰ νυχάκια.

Ἄλλ' ὁ Μίμης, πού δὲν δίνει προσοχὴ σ' αὐτὸ μεγάλη, ὅσες μελανιὲς κι ἂν ἔχουν δὲ θὰ τρέξῃ νὰ τὶς βγάλῃ.

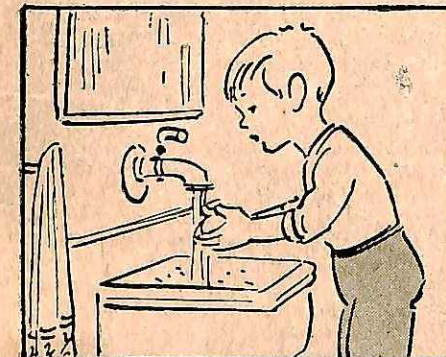
Κι' ἀπὸ σκόνες κι ἀπὸ λάσπες ὅσο ἂν εἶναι λερωμένα, δὲν τὰ πλύνει, γιὰτὶ — λέει — τάχει ἀπ' τὸ πρωὶ πλυμένα.

Ἄλλ' ὅμως μ' ἓνα πλύσιμο κάθε πρωὶ μονάχα, δύο χεράκια πῶς μποροῦν καθάρια νᾶναι τάχα,

ἀφοῦ ὅλη μέρα, Μίμη μου, χίλιες δουλιτσὲς κάνεις, καὶ λάσπες, σκόνες, χρώματα κι ὅλο μελάνια πιάνεις;

Καὶ χωρὶς πιά πού μὲ μπογιὲς ἀμέσως τὰ γεμίζεις, κάθε φορὰ πού στὸ χαρτὶ βαπόρια ζωγραφίζεις.

Τὰ χέρια σου ἄπλυτα λοιπὸν ποτὲ νὰ μὴν τ' ἀφήνῃς, καὶ προπαντὸς προτοῦ νὰ φᾶς, παιδί μου, νὰ τὰ πλύνῃς,

γιὰτ' εἶναι ἐπικίνδυνον πάρα πολὺ σ' ἐσένα νὰ πιάνης φρούτα καὶ ψωμί μὲ χέρια λερωμένα.

Κι ἄφησε πιά πού ἄπλυτα τὰ χέρια ὅποιος βλέπει θὰ λῇ: Τοῦτο τὸ παιδί δὲν εἶναι καθὼς πρέπει.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Στίχοι
ΓΕΡ. ΜΑΡΚΟΡΑ

Μουσική
ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ.

Εἶ- ναι μέ- ρα χαρ- μό- συ- νη τού- τη, ἔ- γεν-
τ' ὁ- λοι, τὸ βλέ- πω ἀλλ' ἔ- σθῃ- στη ἄ- πό-
νῃ- δη τοῦ κό- σμου τὸ φῶς ——— χαί- ρε. τ' ὁ- ποιος με- γά- λα ἔ- χει
κρύ- α πα- γω- μέ- νη πνο- ῇ ——— στίς ψυ- χές τῶν ἀν- δρώ- πων ἡ
πλού- τη, τρα- γου- δάει καὶ χο- ρεύ- ει ὁ φτω- χός ——— Τὰ παι-
πί- στη κί- θι- ναι τῷ- ρα ἡ χα- ρά τους τυ- φλή ——— Στά σκο-
διὰ μ' ἄ- νυ- πό- μο- νους κρό- τους, τὴν καὶ νού- ργια ζη- τοῦν φο- ρε-
τά- δια τοῦ κό- σμου μιὰ μέ- ρα πάλι ἐ- κεί- νη σὰν ἄσ- τροῦς φα-
— σιά ——— ποῦ- χαν φτάσει νὰ ἴ- δουν σ' ὅ- νει- ρό- τους ποῦ- χ' ἡ
— νεῖ ——— πού- τούς μά- γους ὁ- δὴ- γη- σε- πέ- ρα νὰ λα-
1. ———
μα- να ἔ- τοι- μα- σει γι' αὐ- τὰ. ——— Χαί- ρον-
τρεῦ- σουν τοῦ- ρα- νιο παι- ——— δί- ———

ΡΙΧ.
ΦΡΕΤΖΑΣ